ÚJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

III. ÉVFOLYAM 11. SZÁM.

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

5707 ADAR 21. 1947 MÁRCIUS 13.

Igazi márciust!

Irta: Domonkos Miksa

Márciust, csak jószándéku emberek ünneplik. Olyanok, akik hisznek benne. A Kikelet hónapjában, mikor megujul a természet és a tavaszi napsugár nyomán uj rügyek fakadnak, ezek a jószándéku emberek készek még a legzordabb telet is elfelejteni. Csodavárók ők, mert tudják, hogy ekkor született a Tavasz és a Szabadság is. Nem is lehet igazi az olyan március, mikor megváltozik a világ sora. Nem volt igazi 1944-ben sem. Német csizma taposott akkor a márciusi ifjak emlékén. De nagyot kellett vétkeznünk, hogy a gyülöletes elnyomás abban az időben éppen a szabadság hónapjában ért el bennünket. Mikor az emberi jogok ünnepi évfordulóján az ujkori Hámán páncélos szörnyetegei dübörögtek végig az utcákon. Ott, ahol a lánglelkü költő valamikor a Talpra Magyart szavalta és a szabadság mámorától megittasult tömeg éljenzett. Igaz, az emberek most is összeverődtek, de az óriáskigyótól megbüvölten álltak. Felemelt karral! Örültek akkor a gonoszok, sirtak a jószándéku emberek. Megcsalt bennünket Március.

Régebben dicsértük márciust. Ország-világ ünnepelte a szabadság hónapját. Ujjongtak a gyermekek és örültek a felnőttek. A szónokok dicsőitették az Eszmét s a költők egyenlőségről, testvériségről, daloltak. Mi hittünk régebben a tavaszban, az egyenlő jogokban és a törvényben, mely egyformán mér minden igaz embernek. Bizakodással teltünk el, büszkék voltunk állampolgári mivoltunkra. Hittük, hogy a szabadság mindenkit oltalmaz. Minden jószándéku emberrel együtt ünnepeltünk. Csodavárók voltunk és a tavaszi napfényben nem vettük észre a közelitő árnyékot.

Megcsalt bennünket 1944-beli Kikelet hónapja, napfényes március. Ünneplő lélekkel vártuk, de reánk nehezedett a horogkereszt sötétlő árnyéka. Megjelent az ég peremén ez a mondvacsinált uj égitest. A vér szinében pompázó görögtüzben. Jóidőre meg is változtatta a világ rendjét. Kiderült, hogy áltattuk magunkat, mert hittünk az egyenlő jogban. Azt hittük, hogy szabad emberek vagyunk és üzött vadként kellett menekülnünk. Az emberi jogok helyett reánk szakadt a „felsőbbrendü faj" ideologiája. Eltünt uj rendezők süllyesztőjében az emberi egyenlőség. Kótyagos agyu kalandorok bilincsbeverték a szabadságot. Minden duvad szabadon garázdálkodhatott. Tobzódott a gyilkos téboly és ünnepet ült az emberi gonoszság. Ezt üdvözölte felemelt karral, az utcákon összeverődött tömeg.

Megállapithatjuk ma, hogy nem volt véletlen, ami elkövetkezett. A negyedévszázados fasiszta mult törvénybe iktatta március Idusát, de már akkor készült a nagy árulásra. Egykori darutollas leventék, nemzetes vitézek, mindenféle méltóságok és áruló országnagyok, eladták a Szabadságot, Egyenlőséget és Testvériséget. Szálláscsinálói voltak a Gonosznak. Minden március Idusán ott volt ajkukon a Haza, de szivükben gyilkos szándék élt. A hazafiság vámszedői voltak. Fürödtek az álhazafiság márciusi napsugarában, de elárulták az országot. Ellenséggel cimboráltak és gondosan müvelt talajba, méregmagot vetettek. 1944-ben eljött az ő márciusuk: kikelt az ő vetésük...

Bizony hamis volt minden március, sok éven keresztül. A Szegedi Gondolattal kezdték és a nemzetvesztő Örülttel végezték. Bünös kezek igazgatták éveken keresztül a történelem szekerét. Nyomában sirhantok támadtak tavaszi mezőkön, üszkös romok kiáltottak fel az égre, gyász és siralom költözött az emberek közé. Nagy elődök nemes eszméit hitvány utódok sárral dobálták meg. Addig imádkoztak ájtatos szemforgatással, hogy — jöjjön el a Te Országod, amig eljött az ő országuk... Megcsalták az embereket és elárulták az Istent.

Eleinte nem tudtuk, de később már éreztük, hogy talmi volt a sok elmult március. Éreztük azt is, hogy el kell egyszer jönnie még is a felszabadulásnak. A természetet, melynek rendje örök, visszafelé forditani nem lehet. Az Uristen rendeletéből csak a Nap világithat az égen. Tudtuk, hogy horogkereszt és nyilaskereszt, csak hibbant agyak szimbolumai. Hittünk a felszabadulás eljövetelében. Biztunk abban, hogy nagy eszmék örökkön élnek és az Isten képére teremtett ember, nem viselheti a szolgaság jármát. Mert nincsen felsőbbrendü faj, sem különbség az emberek fiai között. A tavasz azonban örök és a szabadság mindig ujraéled.

Izrael népe pedig mindig üldözött volt. Őseink is rabszolgák voltak Egyptom országában. Mégis ősidők óta hirdetjük a Tant és a tizparancsolatot. Mert hisszük az egy igaz Istent, valljuk a felebaráti szeretetet és tudjuk, hogy a jog és igazság győzedelmeskedik. Most, tavasz kezdetén, március Idusa előtt is, az emberi szabadságjogok mellett teszünk vallomást. Az ujjáépitő demokrácia mellé állunk, mert ez az Igazság. Minden ember egyenlő jogát és a szabadságot hirdetjük.

Igazi márciust akarunk!

Ára 1 forint

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Vádollak Németország!

Irta: Gerval Sándor

Ezen a héten kezdődött meg Moszkvában, a világ első szocialista birodalmának a fővárosában, a négy demokratikus nagyhatalom megbeszélése a német békével kapcsolatos kérdésekről. Zöldasztalhoz ülnek azoknak a népeknek a vezetői, akik fegyverrel a kezükben szárazföldön, vizen és levegőben megverték és szétzuzták az emberiség elsőszámu és amióta történelmet irnak, legveszedelmesebb ellenségét: a német fasizmust, a hitlerizmust. Határokról, gyárakról, fegyverekről, készárukról és nyersanyagokról esik majd szó és megvitatják majd azokat a terveket, amelyeknek végrehajtásától várják Hitler gonosz tanainak és követőinek kiirtását.

Ezekben a napokban, órákban, úgy érezzük, hogy jogunk van nekünk is tanuskodni abban a nagy perben, amelynek vádlottja Németország. Előjáróban ki kell jelentenünk azt, hogy vádoló szavunk nem akarja megsérteni Thaelman és Osszietzky emlékét, sem Thomas Man kiemelkedő emberi és irói nagyságát, de igenis vádoljuk a német nemzetet egészében és egyedeiben, hogy miután halálra kinozta a német szociáldemokrata és kommunista mozgalmak legkiválóbbjait és a humanizmus eszméinek hitvallóit, hitelesitette, alátámasztotta, megerősitette és diadalra juttatta azt a hitlerizmust, amely számára világnézet, magatartás és vallás is lett. Ez a német nemzet, amely a hitlerizmus tanainak a hatása alatt gyermekeiből vérszivó piócákat, asszonyaiból viperákat, férfiaiból hóhérokat nevelt, olyan bünökkel terhelten áll a haladó emberiség előtt, amelyeket levezekelni megkisérelhet, de amelyre felmentést adni az eddig ismert emberi és isteni törvények szerint nem lehet, meri ha ez megtörténnék, ez bátorítás lenne a gyilkosok és rablók részére, hogy lábbal tapodjanak minden szabályt, rendeletet és szokást, amelyet a társadalmi erkölcs, etika és jogérzés megteremtett. Nem a bosszu lángja izzik szavainkban. A mi zsidó tanitómestereink már háromezer év óta hirdetik: ne légy boszuálló. Bosszu csak ott virágzik fel, ahol a felháborodott lélek nem érzi át öntudata és ösztönei legmélyén, hogy a sérelem, amely őt érte, teljes mértékben igazságtalan. A megmaradt zsidóság az örök erkölcsi igazság nevében követeli az ellene elkövetett bünök végtelen sorozatának, a bünök nagyságához mért megbüntetését. A zsidóság akkor, amikor Németország ügyét tárgyalják, nem küldheti el a maga külön képviselőit, de hiszi és reméli, hogy azok, akik Németország jövendő sorsát pontokba foglalva fogalmazzák meg, nem fogják elhessegelni a tárgyalóteremből annak a hat millió lemészárolt zsidónak az árnyát, akik most elindulnak Majdanekből és Treblinkáról, a német halálgyárakból és a gyüjtőtáborok tömegsirjaiból, a Dnyeper és a Duna hullámaiból és bár némán, de azok részére, akiknek szivében van érzés, részvét, megértés és szeretet, annál beszédesebben, vallomást lesznek. Ártatlan gyermekek, akiknek első „nagy élménye" a gázkamra volt, gondokban megöszült anyák és munkában megöregedett férfiak, akiket megcsörtek és megkinoztak, akiket megfojtottak és megmérgeztek, szétroncsolt tagjaikkal minden beszédnél döntőbben bizonyitják, hogy milyen bünöket követett el Németország. Felgyujtott templomok, szétdult családi otthonok, darabokra zuzott sirkövek és lemészárolt emberek millióinak a hullái a mérföldkövei annak az utnak, amelyet a német nemzet az elmult évtized alatt megtett.

Vajjon szabad-e vádolni a gyermeknek, édesanyja, testvérei és rokonai gyilkosait, szabad e vádolni a barátnak barátainak hóhérait? Amióta törvények irányitják az emberek ügyeit, azóta ez természetes és magától értetődő jog. Ezen az alapon emel vádat Németország és a német nemzet ellen a megmaradt zsidóság minden egyes tagja, akiket a Névtelen Német, aki oly eszeveszett gyönyörrel tört a Névtelen Zsidó életére, megfosztott szüleitől és testvéreitől. Akiket a Német — Ilja Ehrenburg: A Németje — kirabolt, olyan alaposan, hogy amikor a demokratikus hadseregek kényszerzubbonyt huztak ezekre a gépesitett és felfegyverzett hitlerista fenevadakra, akkor még hónapokig kényszerült arra, hogy abban a rabruhában járjon, amelyet a német táborokban dobtak oda neki.

A megmaradt zsidóság erkölcsi és anyagi elégtételt és kártérítést követel a német nemzettől. Hitler állandóan azt hangoztatta, hogy főellenségének a zsidóságot tekinti, s a harcot a legkiméletlenebbül valóban a zsidóság ellen folytatta. Természetes tehát, hogy a zsidóság is elsőszámu ellenségének azt a Németországot tekinti, amely a zsidóság elleni irtóhadjáratot nemcsak a saját állami keretein belül folytatta, hanem bérencei, cimborái és csatlósai révén kiterjesztette a föld majd mindegyik országába.

Mint tanu és mint vádló, mint áldozat és tetemrehivó áll ma a zsidóság korunk legalattomosabb és legveszedelmesebb népével szemben és iszonyatos veszteségei és mélységes gyásza nyomán fakadt komolysággal kiáltja Birkenau, Mauthausen, Dachau, Ravensbrück, eltűrői, haszonélvezői, őrei és parancsnokai felé: vádollak Németország!

Sábbász Póró

Ezen a héten, a megtisztulás szombatján, a második Széfer Tórából felolvassuk a legtitokzatosabb szentirási törvényt — a vörös tehén fejezetét ... „Ez a Tóra törvénye, amit az Örökkévaló megparancsolt, mondván: Szólj Izráel fiaihoz, hogy hozzanak neked egy teljesen vörös tehenet, hibátlant, amelyen nem volt járom ... És adják ezt Elcázárnak, a papnak és vezessék ki a táboron kivül és vágják le előtte ... És égessék el a teheneket szemei előtt! ... És vegyen a pap cédrusfát, izsópot és karmazsint és vesse a tehén égése közé ... És vegyenek a tisztátlan számára a tisztálkodásra való hamvból és tegyenek reá forrásvizet egy edényben ... És legyen az Izráel fiainak közössége számára őrizetül, mint tisztitó viz, tisztálkodásra való az".

Szent ködök sürüje lengi körül ennek a törvénynek értelmét és reáborítja árnyékát az aranyborju torzalakja. A bölcsek tanitása szerint a nagy bünbeesés után, amelybe Izráel Szinájnál zuhant, Isten azért rendelte el igy a tisztaság törvényét, hogy örökre a zsidó lélekbe irja az epekedést az erkölcsi megtisztulásért, a szünetlen vágyakozást a lélek tisztasága után: a jelképpé lett aranyborjuval vétkezett Izráel — a szimbolikus vörös tehén által kellett megtisztulást szerezni.

Nincs jogunk ennek a szertartásnak okait kutatni. Rabbi Jochanán ben Zákkáj azt mondta róla kétkedő tanitványoinak: „A Legszentebbnek rendelete és nincs megengedve, hogy halandók e rendelet kiadásának okait kutassák". Eljön a titkok megoldásának napja a megváltás idején, addig pedig éljük meg az isteni törvényből kiáradó szellemet: hullassuk lelkünkre, hullassuk életünkre a tisztitó vizet.

... A Libánon cédrusa bünben fennhéjázó szivünk büszkeségére mutat, a szerény izsóp az alázatos megtérést példázza — a karmazsin vétkes cselekedeteinknek jelképe, amelyektől megtisztulhatunk, ha bünbocsánatért esedezünk Isten előtt ... A forrásviz, az élő viz, a hamuval legyen a tisztult, az emelkedett erkölcsi élet győzelme az enyészet, a romlás világa felett — a prófétai hirdetés valósága: „És meghintek tiszta vizet a tisztaság vizével és megtisztultok minden tisztátalanságotoktól s minden szennyetektől tisztává teszlek titeket. És adok nektek uj szivet és uj szellemet helyezek belsőtökbe és eltávolitom a kőszivet testetekből és adok nektek érző hussziveet és szellememet adom belétek és odahatok, hogy törvényeimben járjatok, rendeleteimet őrizzétek és megtartsátok".

KATONA JÓZSEF

Alapitva: 1911 Telefon: 138—596
Kardos A. és Szántó VIII. Szentkirályi-u. 2
Bútor és áruberaktározás!
Bútorszállitás, szakszerü csomagolás mindenhová tengerentulra is!

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

A rádiókészülék előtt

Irta: György Endre

Csavargatom-forgatom a rádiókészülék kis gombját, amely az éter csodavilágát nyitja meg előttem. Lényem csodaváró. Hajlok a misztikum felé. Mindenütt és mindenben Isten jelenlétét kutatom és boldog örömre fog el, ha a lét kaotikus zürzavarában, mint biztos iránytűre, reátalálok. Sokszor, nagyon sokszor megmutatkozott már nekem és vezetett a kietlen pusztaságban. Hazavezérelt. Ez is csodatétel. De mindez talán apró semmiség ahhoz a csodához képest, ami az elektromos hullámok által óta meg átjárt levegőégben történt. Nem az az ámulatbaejtő és megrökkentő csoda többé, ami pár év előtt még az volt, hogy a rádió összeszedi, rendszerezi, egybefoglalja és kisugározza az éterben bolyongó kósza hangokat, hanem az, hogy az oda feláröppent és az ég baldachinja alól a földre visszatért hangzatok olyan szelidek, békések, olyan mások, mint még három évvel ezelőtt is voltak.

Akkoriban körülöttünk a rádiók harsogtak, a vad dühtől, fenekedéstől, a lihegő bosszutól. Ha a szomszéd országok bármelyikébe utaztál a hullámok szárnyán, — ezeken a vicinális vonalakon tul csak életveszély árán szánkázhattál — mindenütt az orditozástól, az örökös fortisszimóktól rekedttó vált hang fogadott. Minden mondat utasitás, parancs, tilalom volt, amely azzal végződött, hogy az ezek ellen vétőket lecsukják, a határon tulra irányitják, felakasztják vagy főbelövik. A fasiszták szótára nem is állt egyébből; csaknem évtizeden át terrorizálták a világot, ebből a néhány felkiáltójeles parancsolómódból álló szókincsükkel. A barna-, fekete- és zöldingesek nemcsak a földet, az életet és a fáradt testnek enyhet adó talajt vették birtokukba, hanem a levegőt is. Az tele volt azokkal a kórokozó baktériumokkal, vészes miazmákkal, amelyek a fertőzött gondolatok szétsugárzásával fröccsentek végig az égbolton és a tejuton. Innen pedig a készülékek utján bejutottak a lakásokba, úgy, hogy mindenkinek az otthona tele lett ezzel a mérges váladékkal. Amikor pedig az akkori vezérek, akik orditással pótolták az erőt, időnként üzengettek a világnak, a fogatlan oroszlánnak ezzel a bőgésével mindenkit meg akarván ijeszteni, a hangszóró nem birt magával; recsegett-ropogott az éktelen lármától, a kulisszahasogatástól.

A horogkeresztes propagandaminiszter elégszer elárulta „sikereinek" titkát. Ezt hirdette is szóban-irásban, mint az a szemfényvesztő, aki bemutatja a közönségnek, hogyan készül a trükk és mosolyogva ajánlgatja: Tessék utánam csinálni! Ez a „schwarzkünstler" is azt hajtogatta, hogy „a hazugságot addig kell ismételgetni, amig elhiszik". Boszorkányosan értett az ismétléshez. És az égrekiáltó, minden józan elméletnek fittyet hányó, az emberi élet alapigazságait megcsufoló hazugságokat addig szajkózta, amig a bárgyu agyak tömego vakon követendő szentiránsként fogadta el. *Igy bömbölte nap-nap után a náci, fasiszta és nyilas rádió a zsidók ellen rágalmakat, gyalázkodásokat.* Azokat a förtelmes vádakat, amelyek csak gonosz és beteg lélekből fakadhattak, de amelyeknek helytálló voltát soha meg nem kisérelték bebizonyitani. Mi már akkor elvesztünk, amikor ez a gaz szerzet elhatározta, hogy bennünket elemészt. A többi már csak technika és idő kérdése volt. Mert mit tehettünk mi halálraitéltek a pribékek vad szándéka ellen? Állottak-e a mi rendelkezésünkre az *ellenpropagandának* olyan eszközei és lehetőségei, mint nekik, akik a *propagandát* éjjel-nappal az idegek pattanásig feszültig harsogtatták? Hiszen csak ki kellett nyitni — amig el nem rabolták a készülékeket — akkoriban a rádiót, s a nap minden szakában, szinte órától-órára „élvezhettük" az ellenünk meginditott hadjárat gyülöletből lángoló szólamait és azokat a rendeleteket, amelyek „fejvesztés terhe mellett" sorra letörtek egy-egy darabot az életünkből.

Nekem még ma is a fülemben dobol a szélsőjobboldali és nyilas pesti rádió harci kedvtől fütött hangja, amely sorra „beolvasta" a zsidófaló kormányok zsidóellenes rendeleteit: a sárga csillag-rend adományozását, a rokonelkek összeköltöztetését azon a körmondásbeli alapon, hogy sok jó ember elfér kis helyen is, (mi tehát nagyon jó emberek voltunk!) a szives meghivást egy kis sáncásásra, a „kijárási" tilalmat, mert a „kijárás" lehetőségeit a nyilasok magunknak tartották fenn, a fehérvarrónők sorozását, a zsidó férfiak összeirását olyan hamis és félrevezető nyomtatványok kitöltésével, amelyeken a legfőbb kérdés az volt: *igénylet-e a hatósági cukorellátásra,* végül pedig mindennek a sok megelőző gonoszságnak és aljasságnak a betetőzése: a férfi, majd a nősereg utnakinditása a Dávid pajzzsal megjelölt házakból... Nemcsak a szöveg volt a szivünknek irányitott éles nyil, hanem a szpiker kéjtől csöpögő beszéde is, amely a sebtiben, kapkodva, gyorstalpaló módon készült rendeleteket (ezek olyan express-tempóban követték egymást, hogy már el se lehetett igazodni közöttük), önérzettől és büszkeségtől dagadó hangon, szinte a sajátjukként adták tovább. A szöveget mint a folyton hulló repeszdarabokat már megszokták valahogy, de az élő orgánum repeső kárörömét, — c'est le Ton quai fait la musique — nem birtuk.

A csoda az, hogy nemcsak a szárazföld, hanem a levegő is megváltozott. Elámulhatott a csodálkozástól és dörgöllhette a szemét — ébren van-e vagy álmodik? — a hallgató, amikor azok a nemrégiben még hirhedt náci-rádiók, amelyeknek tölcsére ocsmány és mocskos beszédeket harsogtatott, most Purimkor, a mi örömünnepünk alkalmával „vidám müsort" közvetitettek. Nyilván nem is a német zsidóknak, hiszen oly kevesen vannak, hanem a más vallásu németek okulására. *Purim előestéjén a stuttgarti, a nürnbergi és a többi német adó purimi tréfákkal, a zsidó lélek örvendező megnyilatkozásaival „kedveskedett".* A hiradások elmondják, hogy a stuttgarti rádió beszélője igy jelentette be a ritka és olt nagyon is szokatlan előadást: *„Közvetitjük a purimi vidám müsort. Először főtisztelendő Chaim Herz főrabbi ur fog beszélni."* És máris megszólalt a főrabbi jóságos hangja, kissé fátyolozottan és elérzékenyülten, ami igazán érthető, ha Chaim Herz és a Chaim Herzek általában a volt fasiszta studiók valamelyikének mikrofónja előtt áll. Welche Wendung!... És a hangközvetitő tölcsér nem esett szét örömében, nem repedt el a megindultságtól, meg a káprázattól!

Mi se csodálkozunk a csodán, amely — Purim a német rádióban — ugy hat, mint valami *farsangi tréfa,* mégis igaz valóság. A Purim éppen ezt példázza. Elpusztultak a Hámánok, lelkes ujjongással zendül meg a felszabadult zsidó lélekből az örvendezés, a vig kedély és a derüs hangulat dala. A sötét felhegek eloszlottak, az csöcseppeken már átremeg a szivárvány.

A pesti rádió is mást sugároz már, mint a marcona fenyegetőzéseket. Minden második hetden ezt olvashatjuk a müsorban: „Izraelita vallásos félóra a studióban." Szivbemarkolóan szép az, amit a mi papjaink és kántorsink nekünk az éteren keresztül üzennek.

Meghat, hogy félórára templomává váltosik Budapest I.

De még ennél is jobban, maga a változás.

Az, hogy ez bekövetkezhetett.

Ádár 24-e

ezidén: március 16-a

országos gyász- és böjtnap

Az Országos Rabbi Egyesület és a Pesti Rabbiság, az elmult években hozott határozata értelmében, közhirré teszi, hogy a gyászos emlékezetü 1944 március 19-ének megfelelő zsinagógai nap, Ádár 24-e, amellyel a magyar zsidóság katasztrófasorozata megkezdődött, örök időkre böjttel egybekötött gyásznap. Ezidén ez a nap március 16-án, vasárnap lesz. A reggeli imában a második „Sémi böjt" szelichait mondjuk.

Mindazoknak az elhunytaknak, akiknek halálozási időpontja egyáltalában nem ismeretes, gyászévfordulójukat (Jahrzeit) ezen a napon kell megtartani. (Akiknek legalább az elhalálozási hónapja ismeretes, azoknak gyásznapja az illető zsinagógai hónap utolsó napján van.)

Budapest, 5707 Ádár 17-én.
1947 március 9-én.

Pesti Rabbiság. — Országos Rabbi Egyesület.

Goldmann étterem
ORTHODOX KÓSER KITŰNŐ KONYHA
VIDÉKIEK TALÁLKOZÓHELYE
LAKODALMAK RENDEZÉSE
HIDEG FELVÁGOTTAK KAPHATÓK
A KISVÁRDAI MANDEL BERNÁT felügyelete alatt
KAZINCZY-UTCA 57, KIRÁLY-UTCA SAROK

A Pesti Izr. Hitközség Szabadegyetemének előadásai

Március 13-án. d. u. ½7 órakor (Sip-utca 12. II. 33.) dr. Szemere Samu: *Mendelssohn.*

Március 20-án: dr. Kulcsár István: *Freud.*

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Az elcsetteknek uj életlehetőséget teremt az O. Zs. S. B.

A szociális segitségnek legemberibb és legértékesebb módja az önhibájukon kivül nincstelenségbe zuhant dolgozni akarónak lehetőséget nyujtani ahhoz, hogy kenyérkeresővé váljon.

Óriási ez a feladat, amelynek elvégzése az adott körülmények mellett szinte lehetetlen és éppen ez teszi nagyszerűvé azt a megoldási módot, amely a kis embereket ujra felemeli. Az anyagiakon tul morális hatásu az a munka, amelyet az O. Zs. S. B. existenciális osztálya végez.

Mintegy két hónappal ezelőtt alakult még ez az osztály azzal, hogy budapesti kisembereknek létalapitásukhoz kamatmentes, hosszu lejárata existenciális kölcsönt nyujtson. Szétrombolt idegzetű, megtépázott lelkü, talaját vesztett embereket épitenek igy ujjá.

Előttem fekszik az a formula, amelyet a dolgozni akarók nyujtanak be a kölcsönért. A nyomtatvány szövegét az alanti mondat vezeti be: „Valóban adatok feltüntetése, vagy bármilyen protekció igénybevétele feltétlen elutasitást von maga után."

S ezt a feliratot az illetékesek szószerint veszik.

De igy is kell lennie, mert az existenciális osztály körül költségvetésénél minden illetéktelen helyre juttatott kölcsön egy támogatásra érdemes szerencsétlent foszthatna meg kenyérkereseti lehetőségétől.

Kik kapnak segélyt?

Elsőben mindazon iparigazolványnyal rendelkezők, akik tőkehiányában nem tudnak existenciát alapitani. Másodszorban hadiözvegyek, hadiárvák, hadirokkantak, nyomorékok, most visszatért hadifoglyok és mindenekelőtt többgyermekes szülők kéréseit igyekeznek teljesiteni.

Hogy mi az intenció az existenciális segélynyujtásnál, megmagyarázza az a statisztika, amely a legutóbbi kölcsönkiadásokról készült.

Amig az *iparosok kéréseit* 50.5 %-ban teljesitették, addig *a kereskedőket csupán 14.4%*-ban, tehát oda igyekeznek hatni, hogy a zsidóság termelő foglalkozásban dolgozzék. *Az állami jogositványosok* kérelmét (dohányárudák, stb.) 71.4%-ban teljesitették. Nagyon érdekes, hogy az értelmiségnek nyujtott segitség *orvosoknak* müszert, vagy például *irónak* egy-két esetben müve megirásához irógépet adott.

Szomoru a statisztikának azon része, amely megmutatja, hogy milyen korúaknak kellett segitséget nyujtani existenciájuk megalapitásához.

Harminc éven aluliaknak, tehát fiataloknak 14.8%, 31—40-ig 28.4%, 41—50-ig 31.6%, 51 évtől 60-ig 21%, sőt 60 éven felülieknek 4.2 % arányában nyujtottak létalapitási segitséget, tehát ez mutatja, hogy a lőnkrekelett zsidóságnak abban a korban kell uj életet teremtenie, amikor esetleg a pihenés, vagy legalábbis megalapozott existencia illetné meg.

Az existenciális osztály a kérelmeknek csupán bizonyos hányadát teljesitette, főleg azért, mert a támogatásért folyamodók félreértették az intenciót és tőkehiánnyal, vagy rossz üzletmenetellel küzdő ügynökök, kereskedők és iparosok megrohamozták az O. Zs. S. B.-t. A szük anyagi keretek pedig nem teszik lehetővé, hogy az intézmény a nagyon hiányolt kisipari *hitelintézet* szerepét betölthe.

Remélhető, hogy ez a kitünően bevált kisérlet, állandó jellegüvé kiépül, de, hogy a megkezdett munka egészségessé váljék sok mulik a közönségen is. „Nem kerül semmibe, én is megpróbálom" elgondolási alapon nem szabad fölösleges kérvényözönnel elárasztani a jószándékot.

Sulyos körülmények között indit el ujra életeket Budapesten az existenciális osztály és kisszák, hogy a megsegitettek reménykedő mosolya és éhes akarása idővel teljesen áttöri az O. Zs. S. B. Bethlen-téri épületét körülfonó zsidó nyomort.

JÁK SÁNDOR

Munkaszolgálatosok orosz hadifogságból keresik hozzátartozóikat

Levelük átvehető a Magyar Vörös Kereszt, Személynök-u. 23. I. emelet 3.

Bükm Jenő, Moszkva, 3936. táborból ir özv. Réth Arminné-nak, Budapest.

Einhorn Miklós, Moszkva, 153. táborból ir Bidi Máriának, Budapest, 62-es posta.

Farkas Tibor, Moszkva, 62/4. táborból ir Keszlenbaum Kálmánnak, Bp., Váci-ut 129.

Dr. Hebl Miklós, Moszkva, 250/26. táborból ir dr. Korányi Dezsőnek, Bp., Lövölde-tér 2.

Kämpfner Gézo, Moszkva, 182/7. táborból ir Kämpfner Lipótnak, Bp., Király-u.

Friedrich Klein, Moszkva, 323/18. táborból ir Michael Szigetinek, Budapest.

Knopf Jenő, Moszkva, 333. táborból ir Knopf Jenőnének, Bp., Dobozi-u. 66.

Kohuth Ignác, Moszkva, 125/3. táborból ir Dukesz Ferencnek, Bp., Nyár-u. 92.

Sütik a maceszt

A fürge gépek zugva-zakatolva zengik a munka dalát, amely betölti a hatalmas termet és a munkások, az élet zenekarának ezek a kérgeskezü müvészei, fölényes biztonsággal kezelik hangszereiket, a gépeket. Nincs fixer, teljes az összhang, programmszerüen folyik a munka, a Pesti Izraelita Hitközség maceszüzemében.

Elnézzük a liszt utját, amint a munka egyes stációin keresztül a holt anyagból megelevenedve kovásztalan kenyérré alakul. Láljuk, amint az ötvenkilós zsákokból beöntik a lisztet a szitálóba, ahonnét viz hozzáadásával a keverőgépbe kerül. Pár pillanat és a masszát ismét egy másik gépbe, a gyurógépbe teszik, amely után a nyujtó-gépbe jut. Az ismert formára nyujtott és perforált anyagot futószalag viszi a körülbelül husz méter hosszu sütőkemencébe s amig a futószalagon keresztül a másik oldalon kiér, már el is készült. Ott már csak a perforált résznél el kell egymástól választani és a különböző nagysága dobozokba rakni. (A dobozokat egyébként szintén ott gyártják.) Igy kerül egy-, kettő-, öt- és tizkilós tételekben mérés alá, majd a rituális ellenőrzést igazoló szalaggal való leragasztás után ugyancsak futószalagon a raktárba. Az egész folyamat nem tart tovább, egy félóránál.

Ezt a munkát hatvan munkás végzi, akik a napi tiz-tizenkét órás munkájukat a kollektiv szerződés által megállapitott bér ellenében teljesitik. Baleset nincs, mert a gépeket a legmodernebb védőberendezésekkel látták el. Ellátásukról a Joint Dózsa György-uti konyhája gondoskodik. Megelégedettek és legfeljebb, azt sajnálják, hogy szezónmunkáról lévén szó, alkalmaztatásuk csak hat hétig tart.

Az egész gyártás a rituális előirások szigoru betartásával a hitközség rabbiságának felügyelete alatt folyik.

Nem lenne teljes a beszámoló, ha nem emlékeznénk meg arról, hogyan jutott el a hitközségnek ez a mintaszerü üzeme a fejlődésnek mai fokáig. 1936-ban ezt a már akkor is európai hirü üzemet modernizálták, hogy a szociális követelményeknek mindenben megfeleljen. A megfelelő berendezésekkel együtt uj iroda-, étkező- és mosdóhelyiségeket létesitettek. A hazai igények kielégitése mellett a hitlerizmus idején a német megszállás alatt sinylődő osztrák zsidóságot is a pesti hitközség maceszgyára látta el pászkával. 1944-ben a német megszállók és a magyar honvédség vette igénybe az üzemet, ahol először munkaszolgálatosokat szállásoltak el, később, a nyilas idők alatt istállónak használták. Az ostrom alatt a raktárépület, az iroda és a mosdóhelyiségek sulyos találatot kaptak, mig maga a gyárépület aránylag sértetlen maradt. A berendezési tárgyak azonban elüntek és a felszabadulás után csak a beépitett részek maradtak meg. 1945 őszén, midőn az anyagi helyzet megengedte, a hitközség elöljáróságának utasitására hozzáláttak a helyreállitás munkájához. Tizenpes rohammunkával a szükséghez képest rendbehozták az üzemet, a két ikerkemence közül üzemképessé tették az egyiket és ezáltal lehetővé vált a magyar neológ zsidóság 1946. évi pászkaszükségletének biztositása. 1947-ben már mind a két ikerkemence müködik és a tavalyi kölcsönmotorok helyett saját motorokkal dolgoznak. Helyrehozták a munkaállványokat is és legyőzve a nyersanyagellátás nehézségeit, idén is idejében ott lesz a pészach ünnepén minden neológ pesti zsidó asztalán a kovásztalan kenyér.

Folyik a munka a maceszgyárban, a raktárban elszállitásra várva katonás rendben sorakoznak a maceszszal telt dobozok. A Pesti Izraelita Hitközség maceszüzeme ezidén is jó munkát végzett.

Kecskeméti György

A Erkölcsmbai Orthodox Hitközség Kőrabbijának ellenőrzésével készült, pecsétjével és aláirásával ellátott

Koser Sel Pesach

VALÓDI KISUSTI,

50 fokos szilvapálinkát

hozunk forgalomba, eredeti 3 deciliteres palackban.

Ára Ft 42.—,

amely összegben forgalmiadó, bélyegilleték, szállitási bemutatókatnak. Csomagolási önköltségünk áron felszámoljuk.

Viszonteladóknak árengedmény

Weisz Mór és Társa

ELSŐ GYULAI RUM- ÉS LIKŐRGYÁR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG.

GYULA,

Kossuth-tér 4. Telefon: 26.

Ki tud róluk?

1944 október 13-án Auschwitzből állítólag tovább vitték őket,

Stern Károlyné

Wintergrün Sára

szülelett 1901, Turdossin.

Berner Imréné

Schwarcz Éva

szülelett 1926, Miskolc, anyja neve: Kopper Margit.

Fleischer Károlyné

Fried Lili

Mindhárman miskolci lakósok voltak. Minden hiri leghálásabban fogadunk: BERGER NYOMDA, Miskolc, Széchenyi-u. 52.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

MUNKÁCSI ERNŐ:

AKTUÁLIS KÉRDÉSEK

Mi lesz a megszünt hitközségek vagyonával?

Aki valaha látta a toledói S. Mária La Blanca székesegyházzá átalakított zsidó templomot, a délolaszországi ugyanilyen sorsra jutott zsinagógákat, az tudja, hogy *ez nem uj kérdés* a 2000 éves galut történetében. A zsidóság történetének változó ciklusai folyton felszinen tartották ezt a kérdést, sőt az egy országon belül történő népmozgalmi jelenségek is. Nálunk a dunántuli, egykor virágzó hitközségek rohamos elsorvadása, tagjaiknak a városokba való felszivódása már jóval az 1944. évi tragédia előtt időszerüvé tették a megszünt hitközségek vagyonának rendezését. Az 1935. évi uj felekezeti alkotmány szerint azok a hitközségek, ahol az adófizető tagok létszáma nem haladja meg a 150-et, *ingatlanaik elidegenítése és megterhelése tárgyában csak a központi felekezeti tanácsnak hozzájárulásával intézkedhetnek.* A magyar zsidóság nagy többségének és főleg a vidéki zsidóság 90%-ának kiirtása után elodázhatatlanná vált az idevonatkozó jogszabály alkotása. Mig 1944 előtt 183 haladó (kong. és status-quo) hitközség volt, 1947. év elején összesen 104-et számláltunk, vagyis ennyi maradt meg, helyesebben ennyi alakult ujjá. A valóságban minden hitközség megszünt, csak jogi léte maradt meg papiroson. Az ujból benépesülő hitközségek bizottsága vette templomaikat és ha lehetett, egyéb ingatlanaikat; ingóságaikat, kegyszereiket, sőt a templomok belső berendezését legtöbb helyen a nácik és a nyilas csőcselék elloptokta, széjjelvitte. A komoly feladat az volt, hogy *mi történjen olyan hitközségek templomaival és egyéb épületeivel, ahova a zsidók nem térnek vissza, vagy ha igen, csak olyan kevés számban, hogy a „házhitet" feltámasztani nem tudják.* Az ilyen hitközségekben még a felszabadulás után is folytatódott a pusztítás. A téglákat és a gerendákat lopták el, a tetőcserepeket hordták széjjel. Más helyen 2—3 visszatért hitközségi tag magántulajdonként rendelkezett a hitközség vagyona felett.

A téleles jogi szabályozás elsőnek az elhagyott hitközségek vagyonát is a többi elhagyott javak közé sorolta és azok a kormánybiztosság rendelkezése alá kerültek. Később felmerült az a gondolat, hogy nem kellene-e ezeket is a létesitendő Zsidó Alaphoz csatolni. De ezt a gondolatot elvetették, mert a Zsidó Alap célkitüzésében és szolgáltatásában a zsidó valláshoz nem tartozók is résztvesznek. Ezzel szemben a megszünt hitközségek vagyona magáé a felekezeté és ha már nem szolgálhatja eredeti rendeltetését, arra a célra kell juttatni, mely hozzá *a legközelebb áll.* Ebből a gondolatból született meg a 10.400/1946. M. E. sz. rendelet az izraelita hitközségek vagyoni ügyeinek intézéséről. A rendelet abból indul ki, hogy a szabályozásig jogilag minden hitközség létezik még akkor is ha tagjai elpusztultak. A két Országos Irodának az a feladata, hogy megállapitsa, vajjon hol szünt meg tényleg a hitközségi élet, erről jelentést tegyen a minisztériumnak, amely annak alapján a hivatalos lapban közzéteszi a megszünt hitközségek jegyzékét. *Ezzel az aktussal az ilyen hitközség jogilag is megszünik létezni és vagyona felett az Országos Irodák rendelkeznek. De az ilyen bevételeket csakis zsidó templomok létesítésére, helyreállitására, berendezésére, vagy kegyszerekkel való ellátására, illetőleg általában a hitélet céljaira fordithatják.* (3. §.) Az Országos Iroda összeállitotta az elhagyott hitközségek ingatlanainak kimutatását és egyelőre azokat a legközelebbi nagyobb hitközség védelme alá helyezte. A végleges megoldásról pedig a közeli jövőben kell gondoskodni.

Az a rendeleti szabályozás, amelyre hivatkoztam, a megalakult hitközségeket is két csoportra osztja. Olyanokra, amelyek tagjai létszámánál és egyéb körülményeiknél fogva ingatlanaik elidegenitéséről és megterheléséről szabadon rendelkezhetnek, vagy olyanokra, ahol ezek a feltételek nincsenek meg és ezért e legfontosabb jogügyletekhez a központi felekezeti hatóságnak (Országos Irodák) hozzájárulása kell. A haladó zsidóság Országos Irodája elvileg kimondta, hogy nem kiván felügyeletet gyakorolni azoknak a hitközségeknek ingatlanügyletei felett, amelyeknek létszáma a 250 főt eléri és ennek alapján a vallás- és közoktatásügyi miniszter ezek számára okiratot állitott ki, amely szerint azok ingatlanaikról szabadon rendelkezhetnek. Ezeknek a hitközségeknek jegyzéke a hivatalos lapban meg is jelent. Ez azonban senkit se tévesszen meg! Azok a hitközségek, amelyek ilyen okiratot nem kaptak, egyéb vagyoni ügyeikben az általános jogszabályok körében *teljesen szabadon* rendelkezhetnek és pedig az Országos Irodák hozzájárulása nélkül. Egyetlen kötöttségük az, hogyha ingatlanaikat eladni vagy megterhelni akarják, akkor az Országos Irodák hozzájárulását kell megszerezniök. Ezt azonban minden indokolt esetben meg fogják kapni, de ilyen bendvány a kongr. irodához eddig még egyetlen egy sem érkezett. Az lenne a helyes, hogy a megszünt hitközségek vagyonának kezelését és értékesitését a legközelebbi nagyobb hitközségre bizzák, amely a helyi viszonyok ismeretében ezt a feladatot a legjobban fogja megoldani. Nyilván elsősorban ezek a hitközségek fogják megkapni a kezelésből vagy az értékesitésből befolyó összegeket is. De ezzel kapcsolatban egy terhet is kell vállalniok: *a megszünt hitközségek temetőinek gondozását.* A mai nemzedéket elgázositották az auschwitzi gázkamrákban, a nőtlány visszatért elmenekült a kisértő emlékektől, de ott maradtak nagyszüleink és dédszüleink porladó csontjai, emléküket hirdető sirkövek, amelyeknek gondozása és ápolása a zsidóság becsületbeli kötelessége. Amikor a spanyol zsidóságot 1492-ben kiüzték, azok sirva vállak meg otthonaiktól és legújabbkori őseik sirhelyeitől bucsuztak el. Többen magukkal vitték apáik sirköveit is. *Mi, akik visszakaptuk emberi és polgári jogainkat, ne teljesitenénk ezt a legelemibb kötelességünket?*

Heller Bernát ligete

Irta: dr. Benoschofszky Imre budai főrabbi

Március 12-én volt Heller professzor halálának negyedik évfordulója.

Páris, London, Cincinnati zsidó tudományos köreinek, vagy a folklore és az összehasonlító irodalomtörténet zsidó és nemzsidó nagyjainak nem kellene megmagyarázni, ki volt *Heller* Bernát. Itthon azonban nyilván nem fölösleges tágabb zsidó közösségünk emlékezetének felfrissitése. Magyarországi zsidóságunk sokat kapott Heller professzortól — nóha ritkán sejtette e szellemi és lelki ajándékok forrását.

Heller Bernát tudós volt. Tudománya ritka széles körre terjedt; vagy tiz nyelvterület irodalmát tekintette át éles és pontos tekintete. De — gondolom — nem ez a helye, hogy tudományos és irodalmi jelentőségét karát-mérlegre vessük, megelégedhetünk azzal, hogy megállapitjuk: szinte elképzelhetetlenül, szinte szédületesen nagy volt a tudománya.

Hanem — akármilyen nagy tudós volt s akármilyen nagy dicsőséget jelentett a tudós világban, hogy őt magunkénak vallottuk — bizonyos, hogy még sulyosabb volt egyéniségé és emberi hatása. Legalább is nagyközönségünkre inkább ez tartozik.

Életének tiz leggazdagabb esztendejét a budapesti rabbiképző intézetben töltötte. Arra az évtizedre — amelyben Heller volt a rabbik tanitója és nevelője — visszatért e nagymultu iskolába a kezdet arany-korának szellemi és erkölcsi tündöklése. Ugy látszott, uj korszak nyilik a magyarországi rabbikar pásztori munkájában. Az ő kezo alól került ki a székesfehérváriak zseniális, tisztaszellemü, magaemésztő, aszkétalelkü, hiveinek élő, tudományos dicsőségéről is a pásztori kötelességekért lemondó rabbija, *Hirschler Pál.* Tanitványa volt *Róth Emil,* a győri község ujjáélesztője, aki ötletekben szikrázó, munkában fáradhatatlan, pihenést és magánéletet nem ismerő pásztora volt nagy nyájának, megszállottja a lelki gondozás és a zsidó nép-nevelés feladatának, mindhatálig gyülekezetének tanitója, nevelője, áhitatra és hüségre vezetője. *Vidor Pál* budai rabbi, a zsidó ifjuság hü barátja, hiveinek készséges meghallgatója és segitője, templomának szerelmese, a „talmud-tóra" modern mestere, szellemes, derüs, igazságos, egyenesszavu, hűséges ember, *Halpert Salamon,* a lapolcai zsidóknak szeretetreméltó, könnyed, világfias, kedvesszavu zsidóságra-nevelője — és felsorolni sem tudnám mind a többit, holott csak a halottakról szólok, hivatásuk és zsidóságuk vértanuiról.

A magyarországi zsidóság nem is tudta legtöbbször, hogy — amikor nagy tanitói vezették, nevelték — mesterei mesterének, Heller Bernátnak kimeríthetetlen kincstárából szórják elébük az értékeket. Mert valójában az ő egyéniségének a hatása tükröződött e sok — egymástól különböző — rabbiegyéniség eleven fényszóróiból. Az ő hallatlan lelkismeretessége, pillanatokra sem lankadó, csaknem emberfeletti munkabirása és munkaszeretete, önönmagát is marcangoló, bátor, kérlelhetetlen igazságosságra törekvése, prófétáinkat követő meg nem alkuvása, példátlanul érzékeny, harcias biráló kedve, finoman árnyaló erkölcsi és esztétikai érzékenysége, rugalmasságra nem hajlamos, kemény hűsége, minden értéket boldogan, ujjongva elismerő hálája, a biblia, az aggáda, a zsidó irodalom, a Szentföld ügyének és a zsidó ifjuságnak rajongó szeretete a egyéniségé-

SZEMED VÉDED, GYÓGYÍTOD HA SZEMÜVEGED:

LÁTSZER ÉS FOTOSZAKÜZLET
TERÉZ-KÖRUT 48.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

nek meghatározhatatlan, titokzatos. méreteivel ható hatalma, pedagógus-megszállottsága és humanizmusa: mind-mind olyan „érték és mérték", amelyet nagy mestereitől magába hasonított s a maga lelkén át tanitványaiba ojtott.

A halál szenyatos válogatása megfosztotta zsidóságunkat Heller professzorunk sok kiváló tanitványától, eleven, örökre tervezett hatóerejének nagyrészétől. A maradék-zsidóságunk annál inkább kötelessége Heller emlékezetének ápolása, elevenen tartása. A magyarországi zsidóság kalasztrófája előtt megindult egy Hellerhez méltó megemlékezés gondolatának terjesztése és valóraváltása. *Emlék-ligetet* akartunk ültetni Izráel földjén. Az enyhületet adó, életet jelentő, fákat ültető akcióba kapcsolódtunk, hogy *egész* liget hirdesse *Erec Jiszraélben* a mi emlékezetünk elevensége mellett azt is: él és „hat, alkot, gyarapít" az igazak lelke. Bölcseink tanitották és Heller professzorunk szeretettel idézte: *az igazak lelkének nincsen pihenése sem ezen a világon, sem a másvilágon, mint ahogy meg van irva: tevékenységről tevékenységre vándorolnak.*

Az összeomlás megakasztotta ezt a tervet is. Ideje, hogy a megkezdett munkát befejezzük. Küldjük fa-ültetést megváltó adományainkat a *Keren Kajemethez a „Heller emlék-liget"* megvalósítására.

Húsvéti edény!
SEL PÉSZACH!
csoda olcsó árakban!

Mélytányér	Frt 2.30
Vizespohár	„ 1.60
Borospohár	„ —.90
Kanál vagy villa	„ —.28
2 lit. zománc fazék	„ 4.90
Porcelánbögre	„ 1.60

MORGENSTERN JAKAB
VIKTÓRIA EDÉNYHÁZ
Klauzál-u. 24, Wesselényi-u. sarok
Szombaton zárva!

Buchenwaldiak
Keresem férjemet
dr. Wechter Pált
TATABÁNYAI FOGORVOST,
arckötött 1893 jul. 27. Környe. 1944 nov. 26-án vitték el Tatabányáról. Utolsó hír 1945 jan. 10. Aki tud róla, értesítse fiverét: Wechter Jánost, Tata, Országgyülés-tér 2. Költséget térítek.

Székely Emil ékszerész Rákóczi-ut 26
Brilliánst, ékszert, aranyat, ezüstöt, órát vesz, cserél és ad.

VIDÉKI HITÉLET

A XII. községkerület tisztujitó közgyülése Győrött

Március hó 2-án, vasárnap délelőtt tartotta meg Győrött nagy érdeklődés mellett a XII. községkerület tisztujitó közgyülését. A közgyülésen részt vettek a községterülethez tartozó összes hitközségek kiküldöttei.

Fleischmann Elek, a győri hitközség és községkerület elnöke beszámolója után került sor a felmentvény megadására majd a választásra. Elnöknek egyhangulag ujra *Fleischmann* Eleket, a győri hitközség elnökét választották meg. Egyházi elnök dr. *Eisenberg* Béla győri főrabbi lett. A községkerület elnökhelyettesei: *Ducks* Sándor, esztergomi és *Kellner* László, komáromi hitközségi elnök. A községkerület elöljáróságának tagjai: dr. *Eisenberg* Béla Győr, dr. *Frankl* Imre Győr, *Deutsch* Ferenc Győr, dr. *Stern* László Győr, *Bányai* György Győr, *Spiegel* Károly Győr, *Wilhelm* László Győr, dr. *Lindenberg* Sándor Felsőgalla, *Kahán* József Tata, *Kelen* Jenő Moson, *Lengyel* Albert Komárom, *Kovács* Jenő Esztergom. Majd a községkerületi biróság alakult meg, melynek elnöke dr. *Frankl* Imre közjegyző, Győr lett. Megválasztották a pénzügyi bizottság tagjait. Községkerületi tanfelügyelővé dr. *Eisenberg* Béla győri főrabbit választották meg.

Az ujólag megválasztott elnök, *Fleischmann* Elek székfoglaló beszédében rámutatott a vidéki zsidóság nagy feladatatra, a szellemi, lelki és gazdasági ujjáépités terén.

Spiegel Károly a Zsidó Alap fontos kérdéseiről informálta a közgyülést; *Sternfeld* Imre a Joint jövő feladatairól beszélt, dr. *Frankl* Imre közjegyző a helltányilvánitások ügyében adott értékes felvilágositást, dr. *Eisenberg* Béla vallási és anyakönyvi ügyekről.

Ducks Sándor elnökhelyettes javasolta, forduljon a községkerület az *Uj Élet*-hez és kérje fel annak szerkesztőségét, adjon lapjában több helyet a vidéki zsidóság problémáinak közlésére, vagy pedig gondoskodjék a községkerület arról, hogy havonként megjelenő külön községkerületi értesitőben foglalkozzunk a vidéki zsidóság ügyeivel.

A közgyülés magáévá teszi *Ducks* elnökhelyettes inditványát. Utasitja az elnökséget, hogy lépjen érintkezésbe az *Uj Élet*-tel.

Több felszólalás után az alapszabályoknak megfelelően a közgyülés elhatározta, hogy a legközelebbi községkerületi közgyülést Tatán fogják megtartani. A közgyülés után a Győri Izr. Hitközség elöljáróságа a hitközség tanácstermében ebédre látta vendégül a vidéki kiküldötteket. A körebéden is felszólalások formájában, aktuális és fontos zsidó problémák kerültek megbeszélésre.

*

Az Uj Élet készséggel teszi eleget az elhangzott kivánságnak és szivesen bocsátja rendelkezésre hasábjait — *a lap korlátozott oldalterjedelmének lehetőségeihez képest — a vidéki hitélet közérdekü hiradásainak is.*

Dr. Komlós Ottó székesfehérvári főrabbi beiktatása

Február 28-án ment végbe dr. *Komlós* Ottó ujonnan megválasztott székesfehérvári főrabbi házi beiktatása, az ujjáépített Szeretetházban elhelyezett szükségtemplomban, péntekesti istentisztelet keretében. Az imaház nem lévén alkalmas arra, hogy a hivőkön kivül a polgári és egyházi hatóságokat is befogadja, a hitközség elöljáróságа ugy határozott, hogy az ünnepélyes beiktatást olyan időpontra halasztja, amikor az időjárás lehetővé teszi, hogy *az a romtemplom falai közt* szabad ég alatt mehessen végbe.

Somogyi István, hitközségi elnök, az elöljáróság élén, lelkeshangu beszédben üdvözölte dr. *Komlós* főrabbit, abból az alkalomból, hogy elfoglalja dr. Hirschler Pál, mártirhalált halt tudós főrabbi elárvult papi székét.

Dr. *Komlós* főrabbi székfoglaló beszédében hangoztatta, hogy tisztában van feladata nehézségeivel. Nem lesz diadalut az én utam — mondotta, — mert nehéz legyőzni a közömbösséget. De van egy közös hur mindnyájunk lelkében, melynek hangjánál találkozunk. Veszteségeink és tragédiáink hurja ez, melyből közös fájdalmaink és gyötrő emlékeink hangja szól.

Karvaly László pesti főkántor előimádkozásával a régi idők szép istentiszteleteinek emlékét idézte fel a székesfehérvári hivek lelkében.

Szombaton *kulturest keretében Komlós* főrabbi a *zsidó legendákról* tartott előadást. *Karvaly* László főkántor zsidó népdalokat ismertetett művészi előadásban. *Somogyi* elnök zárószavaiban arra buzditotta a hiveket, hogy igyekezzenek méltókká válni főrabbijukhoz. Karvaly főkántort pedig arra kérte, hogy mennél gyakrabban gyönyörködtesse a hiveket vendégszereplésével.

Férfiruhákért,
szmokingért, fehérneműért, szőnyegért, zálogtárgyért, egész háztartásért legtöbbet fizet
GRÜN, saját üzletem részére.
Népszinház-utca 29. Hivásra jön. Telefon: 135—032

Ujraéledt Tapolca hitközségi élete

A Dunántul egy régi pedinás hitközsége kelt ujból életre. Tapolca, melynek orgonás temploma még a mult század közepe táján épült, jelentéketlen helyet foglalt el az ország hitközségei között. A hitközség vezetősége a szellemi élet elitjéből került ki, utolsó papja dr. *Halpern Salamon* egy pillanatra sem hagyta el a nyáját és követte őket a deportációba, ahonnan már nem is tért vissza. Utolsó elnökük dr. *Berger* Sándor tekintélyes ügyvéd, lelke és atyja volt a hitközségnek, alelnökük *Szüts* Jenő takarékpénztári vezérigazgató, igaz gyámolitója mindenkinek és minden zsidó ügynek.

Ez a 835 zsidó lelket számláló hitközség lefogyatkozott 124 lélekre és ez a hitközség, mely látogatott, virágzó iskolával dicsekedhetett, itt ma összesen egy zsidó diák és egy diáklány képviseli az ifjuságot.

Most alakult meg az uj hitközség. Az elődökhöz méltó lelkes tisztikart választott ez az egykor nagy és tekintélyes hitközség a zsidóság élére. Elnök lett *Szücs* István gazdálkodó, alelnökök: *Gábor* Sándor szőlőbirtokos és *Horváth* László mérnök, titkár: *Teichner* Márton.

E héten látogatott ide dr. *Klein* Miklós budai rabbi és fáradhatatlan buzgalommal, nagy világi és zsidó tudásával inditotta el a hitéletet. Csaknem minden egyes megtört lelkü hittestvérhez volt lelketöntő szava.

GÁBOR SÁNDOR
alelnök.

A kispesti izr. hitközség

a napokban kapta vissza kulturházat, irodáit és négytantermes iskoláját, amelyet éveken át Légó kaszárnyának, majd később katonai élelmiszerraktárnak használtak. A hatalmas épületből mindennemü felszerelés, ajtó ablak, kerités, kapu hiányzik. Most irják összse a hiányokat, szakemberek költségvetést készitenek. Az elöljáróság beadványokkal fordul illetékes hatóságokhoz, az Országos Irodához, hogy ezeknek anyagi támogatásával használatba tudja venni ingatlanát.

A Kispesti Izr. Hitközség most állitotta össze az 1947. évre érvényes választói névjegyzékét. Ezek szerint 309 választó lesz nemre való tekintet nélkül akik 20-ik életévüket betöltötték. A választói névjegyzékbe nem vétetett fel az, *akire adót kivetettek,* de adójának 2 hónapnál nagyobb a hátraléka. A jegyzék kb 10%-kal emelkedni fog a hatályba lépés időpontjáig (márciusig), mert addigra a városházáról megérkeznek a pontos adatok.

A tavalyi névjegyzékben még 438 választó szerepelt a hiányzók 90%-a Erec boldog lakója.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Sibboleth

Írta: Szilágyi Géza

I.

Megint olvasom — nem tudom hányadszor — a *Bírák Könyvében*, a Bibliának ebben a romantikus-heroikus, sok árnyalatban biborló legendagyűjteményében, hogy a Gileádbeli férfiak egy *áruló szón* ismerték meg a nemzetségüket letagadó Efráim-belieket: elmondatták velük a *„sibboleth"* szót. Aki igazán nem volt Efráim-beli, sibboleth-nek ejtette a döntő próba-szót. Aki meg eljtkolt Efráim-beli volt, nem tudta helyesen kimondani, úgy ahogy kell, hanem *selypesen „szibboleth"-nek ejtette.* Ez lett azután nemzetségi származását föltáró veszte.

Az én sibboleth-em, amelynek miként való kimondása minden álarcot letép, minden áruhát levettet, minden ugynevezett világnézeti szélhámosságot leleplez: *az antiszemitizmus.* Ki hogyan ejti ezt a szót, ki hogyan felfogja, értelmezi, magyarázza a vele kifejezett fogalmat, ki, miként foglal állást ehhez a complexus-hoz, azzal *mindent elárul magáról,* akarva akaratlanul *őszintévé* kényszeredik, a civilizációnak minden ráneveit kesztümjét lehántja, szemérmetlenül lemezteleredik, hasztalanul próbál tagadni, nem sikerül semmiféle ügyeskedő titkolódzás, *úgy áll előttem, ahogy a természet műhelyéből kikerült.* Mindent tudok róla, egyéniségé „legrejtettebb" kerijéről" is, leiko legsötétebb mélyéről, legbelső kulturájának fogyatékosságairól, felfogó képességének korlátairól: — *ez az igazi sibboleth,* ez az irgalmatlan válaszlóvíz, amely nem csal és amelynek hatását nem lehet csalóm megmásítani. *Mondd meg, hogyan vélekedel az antiszemitizmusról és megmondom, ki vagyl* Ez a legmodernebb sibboleth, a sibboleth-ek sibboleth-je, a legszigorubb, nem tévedő és másokat meg nem tévesztő vallató, a leggyesebb vetkőztető, aki nemcsak külsőségeid cicomáitól foszt meg, hanem oly pőrén mutatja meg leikedet, ahogy a leghosszabb, legmesszebbmenő, legmélyebbre vájkáló pszichoanalízis sem tudja.

II.

A *Magyar Nemzet* egyik női riportere beszélgetést folytatott a világhírű londoni rádióvállalat, a BBC középeurópai tudósítójával, *mr. Patrick Smithszel,* aki most Budapesten időzik. A BBC nagyhatalom a világsajtóban, középeurópai tudósítója pedig ennek a nagyhatalomnak egyik nagykövete. Smith ur mindenféléit emlegetett a beszélgetés során és — nem lehet megállapítani, hozzámiézett közvetlen kérdésre-e vagy pedig önként — szóváltette a zsidókérdést is. *„Középeurópában* — nyilatkoztatta ki *Smith* ur — *mindig újra és újra találkoztam a zsidókérdéssel.* Nekünk angoloknak ez a kérdés, mint olyan, idegen. Az okát én *egyben* látom, talán *az a baj, hogy a zsidók gyakran nem tudják eldönteni, hogy például angolok vagy zsidók nálunk, magyarok vagy zsidók magunknál."*

Helyben vagyunk! Patrick Smith ur szembekerült a sibboleth-tel, az áruló szóval, a próbakővel, a zsidókérdéssel, a vele összeötvözött antiszemitizmus problémájával. Szint kellett vallania és menten kiderült, hogy a *sibboleth szót nem tudja helyesen kiejteni,* hanem csak selypesen szibboleth-nek. Hiába a nagytekintélyű londoni BBC nagybefolyású, jóhitelű, messzehangzó szavu középeurópai tudósítója, ebben a választóvizü kérdésben, a *legkényesebb vallató vizsgán bizony megbukott.* Ezen a tényen pedig semmiféle javítóvizsga vagy helyreigazító nyilatkozat nem segíthet. A leleplezés oly teljes, hogy Smith ur zsigerei is láthatókká váltak, ami egyáltalában nem esztétikusan épületes látvány, szó sincs róla!

III.

Nem szeretem azokat az iró és nem iró embereket, akik utálják az egyszerü dolgokat, irtóznak az ugynevezett józanészü magyarázatoktól, *megoldhatatlan rejtélyeket látnak ott is, ahol világos és nyilvánvaló a megfejtés,* a napfényt is elpróbálnák *ködösíteni,* bonyodalmakat hüvérkednek mindenbe, mert így nagyobbnak tetszik az ő kommentáló, megvilágitó, a lényegei kthüvelyező látszatérdemük. De még ezeknél a virtuózkodó bonyolitóknál is kevésbbé szeretem a minden kérdésre jóformán minden gondolkodás nélkül azonnal már is választ találó *agyonegyszerűsitőket,* akiknek mindig kezük ügyében van *a „mindent megoldó, megvilágitó, tisztázó csodaformulájuk.* Nem szivelem őket, mert talán még az agyonbonyolitóknál és agyonködösitőknél is jobban meghamisitják szimplifikáló dühükben az oly nehezen megközelithető valóságot és az annyira viszonylagos igazságot. A zsidókérdés, amelytől elválaszthatatlan az antiszemitizmus kérdése, olyan *főtérdek összetevőnek az eredője,* hogy folytonos fárasztó búvárkodástól verejtékes, hosszu emberi élet sem elég, nem a megfejtésére, hanem a valamelyest elfogadható megfogalmazásához sem. Oly *évszesztően sokrétü ez a kérdés,* annyi sok alkérdés zsufolódik össze benne, szinte egymomyomva, egymást, annyi *teológiai, etikai, filozófiai, általános történeti és vallástörténeti, kollektiv néplélektani és egyéni pszichológiai, pszichoanalitikai, biológiai, szociológiai, politikai, gazdasági, statisztikai vonatkozása van,* olyan majdnem áttekinthetetlenül összekuszált probléma-tömeg, hogy a legnagyobb tudósok is belezavarodtak ennek a *legvastagabb gordiuszi csomónak* nemcsak kibogozásába, hanem akár erőszakos, kettévágásába is. Jóformán át sem nézhető a zsidókérdés elméleti és gyakorlati irodalma. Nagyon felületesek vagyunk, ha az idevágó óriási literatura megszámiálhatatlan művelői közül csupán Fr. *Herz, Topinard, Renan,* R. *Andrée, Zollschan,* A. *Leroy-Beaulieu,* D. *Chwolson, Ruppin, Freud,* Constantin *Brunner, Nietzsche,* Heinrich von *Gundenhove-Calergi,* B. *Lazare,* I. *Reinach, Günther, Mommsen, Lombroso, Ágoston* Péter, *Acsády* Ignác, Theodor *Reik* neveit kapjuk ki: puszta utalásul, figyelmeztetőül, emlékeztetőül e szerzői nevek mögött *fölmagasodó könyvhegyekre.* Valamennyien együtt — a hódolat sem késztethet hazugságra — nem ragadták meg a zsidókérdés leglényegét, sajnos, legföljebb keringtek körülötte, kisebbnagyobb közelségben a problémá velejéhez.

De azután időnként előáll egy-egy *jámbor egyszerüsitő,* boldog és másokat boldogitani vélő szimplifikátor, *egyelvü, egyválaszu, egyformuláju ember,* tiszta *hulgy* és angyali gyermekdedséggel, függetlenül minden tudománytól és tudástól, elvonatkoztatva minden irodalomtól, szüzen, minden szemet fölnyitó tapasztalattól, bátran kiböki: hogy a zsidókérdésnek, értsd az antiszemitizmusnak alapoka — halljátok, ámuljatok és okuljatok! — *a zsidónak választani nem tudó habozása;* az angol zsidó nem tudja eldönteni, zsidó legyen-e vagy angol, a magyar zsidó pedig — *Patrick Smith már egy nap alatt megláttal* — nem tud megállapodni abban, zsidó legyen-e vagy magyar! Milyen tiszta dolog, milyen világos, milyen egyszerü, milyen csodakules, amely a legbonyolultabb zárakat is egy szempillantás alatt megnyitjal Persze, Smith ur szerint, voltaképpen megint *mindennek a zsidó az oka,* a saját bizonytalansága, a tulajdon habozása, az ideges dönteni nem tudása, a világos és férfias állásfoglalástól való húzódozása. Ha választott volna, ha döntött volna, ha magával és magában megállapodott volna, talán *már nem is volna zsidókérdés!*

Imigyen szóla Patrick Smith, aki még azt sem látja, hogy az antiszemitizmust eddig sem a legteljesebb asszimilációnak kudarcba fulladt kisérlete, sem a még eddig teljesen meg nem valósitott cionizmus nem szerelhette le, tehát *nem a zsidóknak ilyen vagy amolyan állásfoglalásán mulott a zsidókérdés megoldása.* (*Azért a cionizmusról várhatjuk a legtöbbet,* amely azonban korántsem csak azt jelenti, mint Smith ur vélni látszik, hogy az angliai és a magyarországi zsidó zsidónak vallja magát, mert *jóval több és más* tornyosul mögötte: *a jövendő zsidó állam vas-vázal*)

Ó, Patrick mester, az Ön kolosszális bőleseségének olvastára eleinte nem tudja az ember, sirjon-e vagy nevessen, de aztán *mégis csak szivből nevet.*

IV.

Aki a zsidókérdésben enyyire elégtelenül és „elégtelenre" válaszolt, vajjon milyen tájékozott lehet más középeurópai kérdésekben? *Rosszat sejtek,* őszintén bevallom, de ez aztán igazán nem érdám, hanem *a londoni BBC nagytekintélyü vezetőségére tartozik...*

Keresem férjemet!

Neumann Miklós muszost,

született 1890. Anyja: FISLER ESZTER. Utoljára Mauthausenben, 1945 januárja 4-én látták. Aki tud valamit róla, értesítse feleségét: NEUMANN MIKLÓSNÉT Szervas, IV. kor. 38. sz.

Ki tud róla? Keresem

Schwalm Idát

(szül. Treysin, 1883.) 1944 áprilisban 15-én a KEOK-nál való jelentkezése alkalmával elfogták és 1944 januárjában vagonirozták be és szállitották el ismeretlen helyre.

Schwalm Leót (Lipót)

a Wesselényi-utcai egyik szálloda-kórházban 1945 január v. február hónapban meghalt. Állítólag a Hősök temploma udvarán temették el. Halála és sírhelye hivatalos feljegyzésekben nem szerepel. Értesítést kér: dr. Stein, Budapest I., Ág-utca 3 (Telefon: 160—702.)

KERESEM FIAIMAT.

Dr. Oppenheim Lajos orvost,

született 1901-ben, Sambersk, Baranya m. Anyja Blau Ilel. Oberdrulfban, majd Buchenwaldban látták utoljára, 1945 április 12-én.

Dr. Oppenheim Ernő magántisztviselőt,

született 1905, Sambersk, Baranya m. Kőszegről, Graz és Linz közelé nyomuk veszett. Utolsó hír 1945 április 10-én. Értesítést kér édesanyja: Oppenheim Simonné, V., Fürst Sándor-u. 39., III. em.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Orth. Koser Sel-Pészach
KITŰNŐ MINŐSÉGŰ
boraim
kisebben és nagyban kaphatók, OLCSÓ ÁRBAN, 4.40-tól kezdve.
GLÜCK MÓR
VIII., Kun-utca 11.
Tíz literen felül házhoz szállítok.

Amerikába akar utazni?
Ugy az átadó
üzletének üzemének
eladását
FELLNER PÉTER
gyorsan intézi
Szt. István-krt. 30.
(Marx-térnél)
Új telefon: 129—792.

A pontos, megbízható
„DAVAJ" BOY-vállalat
mindenki ellátja — (Éjjel-nappal) Óránként 6 Ft
Király-utca 21. Telefon: 226-893

Papir, irószer
üzleti könyvek, kartotékok, váltó lejárati és alkalmanyi nyilvántartási könyvek.
Weinberger és Fejérnél
IV., Deák-tér 6. (Anker-palota

VENDÉGLŐ,
kávéházi berendezések, székek, asztalok olcsón.
Tel.: 139—274
Rosenfeld
Népszínház-utca 31

MINDENNEMŰ
SZŐNYEG
első árusítása, UNGÁR, Király-u. 14. és Rákóczi-út 42.

Adler sirkő Somogyi Béla-ut 7
AZ UDVARBAN
Hozott márványlapok vésését is vállalom. SZOMBATON ZÁRVA.

Órát, ékszert
legolcsóbban
Klein Lászlónál
Dob-utca 19

A Bethlen-téri templomkörzet gyermekfelruházási ünnepélye

200 gyermek örömünnepe

Vasárnap délelőtt a Bethlen moziban 200 boldog gyermek gyűlt össze, hogy átvegye azokat az ajándékokat, amelyeket a Bethlen-téri templomkörzet szociális bizottsága osztott ki közöttük. Az ünnepélyen megjelentek *Stöckler* Lajos, a PIII elnöke, *Domonkos* Miksa ügyvezető, dr. *Földes* István elnökhelyettes. A vendégeket és a szülőket *Elek* Imre üdvözölte, s emlékezteté a hallgatóságot arra, hogy a Bethlen-téri templomkörzet már 1942-ben szociális bizottságot alapított azzal a céllal, hogy a munkaszolgálatosok családjait támogassák.

Felkai Jenő elmondotta, hogy a Bethlen-téri templomkörzet vezetői megfogadták az örök zsidó tanításokat és azokat meg is akarják valósítani. Ennek egyik legfontosabb parancsa az, hogy a nélkülöző szegény zsidó gyermekeken segítsenek. A Szociális Bizottság amely már a fasizmus alatt is eredményes munkát végzett, ma fokozottabban végzi hivatását. *Retek* Ármin Köszönetet mondott a VII. kerületi Nőegyletnek, hogy örömet szerzett az árva zsidó gyermekeknek. Sajnálattal állapította azonban meg, hogy a szülők nem vezetik gyermekeiket a templomba is.

Dr. *Földes* István a PIII elnöksége és elöljárósága nevében mondott köszönetet a Nőegyleinek és a körzetnek ezért az ünnepségért. A felszabadulás után a kifosztott magyar zsidóság a saját erejéből talpraállni nem tudott, az ujjáépítés munkáját csak az amerikai zsidók segítségével tudta elvégezni. Ez a támogatás a vezetőség munkáját megkönnyítette. Sokan abba a téves hitben élnek, hogy a külföldi zsidóság támogatása még évekig fog tartani. A magyar zsidóságnak azonban meg kell tanulnia már, hogy saját maga teremtse elő a rászorultak segélyezéséhez szükséges pénzt. Éppen ezért példamutató a Bethlen-tér munkája. Ezután munkalalmakat kell teremteni a felnőttek részére és az ifjuságot komoly, pozitiv zsidó szellemben kell felnevelni.

Domonkos Miksa ügyvezető szeretettel köszöntötte a VII. kerület vezetőségét, ezt a fiatal agilis gárdát, amely ajándékaival örömet varázsolt a mai délelőtt az árva gyermekek arcára. Beszédében foglalkozott a hitközség uj választójogával, amely a zsidó nőknek a zsidó közéletben az eddiginél sokkal nagyobb szerepet és munkalehetőséget biztosít. A központ együtt kivánja építeni a zsidóság jövőjét a VII. kerületi hitbeli vérekkel.

Stöckler Lajos a PIII elnöke a közönség kivánságának eleget téve felszólalt és örömét fejezte ki afölött, hogy a VII. kerület, mályen eredményes szociális munkát fejt ki. Hangsulyozta, hogy a magyar zsidóságnak most már önellátónak kell lennie, s ha ezt sikerül megvalósitani, akkor a magyar zsidóság jövője biztositva van.

Pásztor József a Mazot ügyv. igazgatója többek között a következőket mondotta: a Mazot célja, a zsidó egység. Ennek előfeltétele, hogy a zsidó tömegek az egyetértés utját járják. Erős szálak füznek bennünket a multhoz, de épitjük a jövőt is, amelynek a hordozója a zsidó gyermek. Szerezzünk örömet a gyermekeknek, de egyuttal gondoskodjunk arról is, hogy gerinces, önérzetes dolgos zsidó emberekké neveljük őket.

A meghatóan szép ünnepség *Retek* Ármin zárószavaival ért véget.

Megjelent az Országos Zsidó Helyreállitási Alap végrehajtási utasitása

A hivatalos lap március 9-i száma közli a kormány 3200/1947. számu rendeletét a magyar zsidóságot ért üldözés megbélyegzéséről és következményeinek enyhitéséről szóló 1946:XXV.-törvénycikk végrehajtása tárgyában. A végrehajtási utasitás legfontosabb intézkedése, amely az intézőbizottság megalakitásáról szól. Eszerint az intézőbizottságnak 36 tagja lesz, akik közül 24 az izraelita hitfelekezethez tartozó (16 neológ, 8 orthodox), 12 pedig a keresztény egyházakhoz (8 róm. kat., 4 „Jópásztor").

A kérdés részletes tárgyalására legközelebb visszatérünk.

Egy tizenhétéves zsidó fiu egyetemi tanár lett Moszkvában

A züriehi *Israelitisches Wochenblatt* irja, hogy a tizenhétéves Igor *Safarevics*-et a moszkvai egyetem matematikai tanszékére tanárnak nevezték ki.

A fiatal tanár, aki zsidó muzsikus fia, *tizenhároméves korában fejezte be középiskolai tanulmányait* és került az egyetemre. *Tizenhatéves volt, amikor a legkitünőbb eredménnyel doktorált,* most pedig bekerült a hires egyetem tanári karába.

Ki tud róla?

A Jewish Central Committee For The American Zone of Austria közli a következőket:

„A linzi elmegyógyintézetben a felszabadulás óta kezelés alatt áll egy *Mach* Olga nevezetü budapesti leány, kb. 18—20 éves, barnahaju, közelebbi adatok nem állnak rendelkezésre, mert az illető teljesen elvesztette beszélőképességét. Aki ismeri, vagy tud róla, közölje velünk adatait. *Linz a. d. Donau Landstrasse 15.*"

Niemals vergessen!

Ez a kemény és határozott parancs az osztrák bélyegekről szól mindazokhoz, akik életben maradtak. Közülük is főként azokhoz, akik könnyen és szivesen felejtenének, sőt már unják is a sok emlékezést, meg emlékeztetést a borzalmakra. „*Sose felejts!*" ez a magyar forditása az uj osztrák bélyegek feliratának, amely egyezik az *Uj Élet*-nek a „Felejtsük el?" cimü cikkében foglaltakkal. Ebben rámutattunk arra, hogy miért nem felejthetünk. A sorozat a „Niemals vergessen" kiállitás alkalmából készült. Ezeknek a bélyegeknek nemcsak a felirása, hanem a rajza is megrázó hatásu. *Az egyiken a KZ árnyékritását látjuk, amely mögül segélyért esdekelő kéz nyúlik a magasba.* A másikon egy erőteljes halapács veri szét a horogkeresztes épitmény oszlopait. A harmadikon hatalmas vassöprű tisztitja ki azt az Augias-istállót, amelyet a náciizmus maga után hagyott. *Luxemburg* ugyancsak bélyegsorozatot szentelt hőseinek és mártirjainak. Meglepően szép megoldások örökitik meg a deportáltak (egy a nyakába akasztott bádogszámmal megjelölt martir-anya indul el két gyermekével a pusztulás országutján), a csontfa sorvadt politikai foglyok, valamint az oszlophoz horkolt és pácisortüzre halálbaomlott kivégzettek mérhetetlen szenvedéseit. A harmadik ország *Lengyelország*, amely a levélbélyegek nagy nemzetközisége és propaganda-ereje segitségével akarja felvilágositani a világot a velük történt borzalmakról. A magyarázó bélyegrajz *a majdaneki halálábort és az ottani gázkamrát ábrázolja.* A háttérből a halál óriás-alakja emelkedik ki. A csontváz náci uniformisban, amint cyklongázt szór a tábor lakóire. *A magyar postának ugyancsak mihamarabb meg kellene csinálnia a hasonló bélyegeket,* amelyek emléket állitanak martirjainknak és ugyanugy figyelmeztetnek, mint az osztrák köztársaság: Niemals vergessen! — Sohasem felejteni!

Pályázati hirdetmény.

A budapesti neológ izr. hitközség ezennel PÁLYÁZATOT HIRDET

rabbi állás

betöltésére. Pályázhatnak a budapesti rabbi szemináriumot végzett magyar állampolgárságu papok. A hitközség az Országos Irodával ez ügyben tárgyalásokat folytatott. Pályázati határidő március 25. A meghívottak költségmegtérítésben részesülnek.

Az elöljáróság.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

A lengyel kormány zsidó tagjai

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* írja, hogy az uj lengyel törvényhozásban több zsidó képviselő található. De a lengyel kormánynak is vannak zsidó tagjai. Igy zsidó Hilary *Minc* iparügyi miniszter és Jakob *Berman* államtitkár.

A szociáldemokrata frakció, amelynek 116 képviselője van, a zsidó Julian *Hochfeld*-et választotta elnökévé. Hochfeld orthodox zsidó családból származik, Krakkóban és Párisban végezte tanulmányait, a második világháboru során pedig Palesztinában tartózkodott.

Megnyilt Bécsben az első zsidó iskola

Bécsben — mivel rendkivül kevés gyermek tért vissza az osztrák fővárosba — mindeddig nem volt zsidó iskola. A *Der neue Weg* most közli, hogy a JOINT támogatásával megnyilt az első zsidó tanintézet az osztrák fővárosban. Erre szükség is volt, mert a Bécsbe érkező „hontalan" zsidókkal együtt a gyermekek száma is aláposan megnövekedett.

Államköltségen állitják helyre a bulgáriai zsinagógákat

A *Der neue Weg* irja, hogy Bulgáriában külön kormánybiztosságot állitottak fel a zsidóság sérelmeinek orvoslására. Ez a kormánybiztosság közölte, hogy — a kormány rendeletére — *államköltségen állitják helyre az összes megrongált bulgáriai zsinagógákat.*

A Magyarországi Izraeliták Országos Irodájának munkássága

Most jelent meg a Magyarországi Izraeliták Országos Irodájának értesitője, amely a beadványok sorozatában számol be végzett munkájáról. Minden további kommentár nélkül közöljük az alábbi felsorolást a végzett munkálatokról és a hatóságokhoz intézett beadványokról:

A zsidóság élet- és vagyonbiztonsága érdekében.

A kunmadarasi NOT-itélet ügyében.

Az antiszemitizmus elleni küzdelem büntetőjogi és nevelési eszközei tárgyában.

A gyorsitott honfiányilvánitási eljárásról.

Az ideiglenes sirokban elemeteit hitfestvérek exhumálása ügyében.

Egyes antiszemita jelenségekről.

A földbirtok terén mutatkozó sérelmek tárgyában.

Az osztatlan, vagy egyéltes kezelésben állott birtokok ügye.

Az elhagyott javakkal kapcsolatos kérdésekben.

A békeszerződéstervezet egyes sérelmes rendelkezései tárgyában.

A külföldre hurcolt zsidó javak hazahozatala ügyében.

Az üzlethelyiségek és árukészletek visszaigénylése tárgyában.

Ugyanezeknél az u. n. ellenérték kérdésében.

Ugyanezeknél az esetleges bérfőutód elleni perlési jogosultságról.

Az ipar folytatásának lehetőségéről.

Az italmérési és dohányárusitási engedélyek ügyében.

Az ingóságok visszahövetelési jogáról.

A megszünt hitközségek vagyonáról.

A hitközségek kezeléséből jogellenesen elvont templomok és egyéb helyiségek visszabocsátása tárgyában.

Az Országos Iroda intézőbizottságának ujjászervezéséről.

A községkerületi biróságok hatáskörébe tartozó ügyekben.

A magyar zsidóságot ért illetőzés megbélyegzéséről és következményeinek enyhitéséről.

Az örökösödési illetékkedvezményről.

A palesztinai kivándorlók vagyonának kiviteléről, az anyagkiutalásokról, a földreform során hozott sérelmes határozatokról, a külföldi zsidó szervezetekkel való kapcsolatokról, a Jogvédő Iroda működéséről.

Nyomás alatt, rövidesen megjelenik:

1. Dr. Kardos László:
Héber költők anthológiája

2. Isbéthi (Mannheim):
Héber-magyar Szótár

Kiadó: Farkas könyvk. Debrecen, Piac-utca 69. szám

Pesti Izr. Hitközség (Sip-utca 12. I. 16) utján keresik

906 Schwarcz Béla, Oroszországból, szülei, Rákosszentmiklóy, Viola-u. és nagynénjét, Budapest, Szövetség-u. 28. fdsz. 8.

874 Simon György Oroszországból keresi szülei, Klotild-utca 16.

Az „ÚJ ÉLET" cikkei a „Jüdische Rundschau"-ban

Ausztria amerikai zónájának Zsidó Központi Bizottsága már egy esztendő óta *Jüdische Rundschau* cimmel értesitési jelleget meg, amely Linzben kerül kiadásra. A *Jüdische Rundschau* legutóbbi számában két olyan hír is szerepelt, amely az *Uj Élet*-re hivatkozik, *ezenkivül közli a lap Sós Endrének Pressburg zsidókat keres* cimü, ugyanonnan az *Uj Élet* harsányban megjelent cikkét.

FREGOLAN
FÜRDŐKÁDPASZTA
HÓFEHÉRRE TISZTIT —
NEM KARCOL

Dr. Schleifer
szines bútor
kapható a téli évszakban
VI., Podmaniczky-u. 53

GYERMEKÁGY, BICIKLI, BÖLCSŐ ÖSSZECSUKHATÓ VICÁnál
Nagymező Szabó-utca Erzsébet-utca sarok. 50

Lajoska

Hetvenen voltunk egy vagonban, amikor vittek a határon tulra, éhségtől, fáradságtól agyonecsigázva. Egyszerre csak igy szólt hozzám Lajoska:

— Öregem, érzem, hogy meghalok. Egyetlen kivánságom az, hogy irjál majd rólam.

— „Érzem, hogy meghalok", kijelentése nem fájt különösképpen, mert hiszen ebben a pillanatban nemcsak ő, hanem valamennyien igy éreztünk. Hogy megnyugtassam, megigértem neki, hogy egyszer irni fogok róla.

Aztán sokáig nem láttam Lajoskát. Csak akkor találkoztam vele ujra, amikor panaszkodott, hogy fejét kopaszra nyirták. Azt hitte, hogy ez a legtöbb, amit elveszithet. Aztán napról-napra rájött, hogy mimindent veszithet még el! Emberi méltóságát, önérzetét, becsületét, mely olyan észrevétlenül hervadt le rólunk, mint ősszel a falevelek. Aztán beszélt arról, hogy nemcsak az utszéli füvet, hanem a fenyő tűleveleit is rágni kezdi, mert ez is éhségcsillapító. Csak az a baj, ha nem rágja meg erősen az ember, akkor ugy érzi, mintha varrótűket nyelt volna.

De legszörnyübb volt 1944 junius elseje, melyet soha nem tudok elfelejteni. Lajoska lábát a bakancs feltörte. Óriási hegyre másztunk fel tankcsapdát ásni. Mintán erősen hajtottak bennünket, Lajoska lemaradt. Sajnos azonban nem sokáig, mert hirtelen az emberfaló vadállat, Purcser oktató jelent meg előttünk, akinek hatalmas pofonjait, rugásait már ismertük és igy szólt:

— Hát mit gondolsz, te rothadt zsidó, csak ugy le fogsz maradni?... Nem! Feljössz erre a hegyre, ugy, mint a többiek.

Lajoska félénken a lábára mutatott és mondta, hogy nem tud menni, csupa seb és vér a lába. Erre igy szólt hozzá:

— Hát akkor négykézlábra!

És Lajoska, mint egy állat, négykézlábra ereszkedett. Purcser oktató pedig a kezében levő drótból hurkot csinált, nyakára szoritotta és igy vonszolta hosszu kilométereken keresztül Lajoska vonitott, mint egy kutya, de minél jobban szenvedett, annál több ütést kapott.

Utána igy szólt Lajoska:

— Ezt az éghekiáltó embertelenséget ird meg.

Én pedig igy válaszoltam:

— Ezen sincs semmi megirni való, hiszen nemcsak te, hanem számtalan mások is el fogják szenvedni azt.

És Lajoska nyakán még hosszu idők után is láthatók voltak a drótkötél nyomai.

Aztán egyszer pocsolyában mosakodott és utána hosszu hónapokig nem tudott borotválkozni, mert fertőzést kapott a viztől. Ekkor a szakállal takarta el az ütések nyomait.

Közben Lajoska volt az első, aki megkapta a „végelgyenülést". Ugy fogyott, mint a gyertya. Már hangot is alig tudott adni. Hamuné kilé volt ekkor. De, amikor megunta, hogy Veresbőrre menjünk, ujból ugy érezte, hogy felmarad az ereje és élni fog tovább.

Az első napokban óriási zárgyat hajtunk. Agyonázott mindenki, de régen a somakozón ott voltunk. Csak Lajoska hiányzott. Kutatták az erdőt, a fákat, de Lajoskának nem volt nyoma. A kórházakat is átvizsgálták. Egy árokban ott élt Lajoska, több mint huszonnégy órája átva, álomba merülve. Becipeltük egy jurtkerba és Lajoska, mintegy hogy ugy szólt volna, szép álmaiból átszendesült az ürüklétbe.

Most, hogy erre visszaemlékszem, mégis ugy érzem, hogy Lajoska, mint egy ismeretlen hős — aki a magyar határon egy éj alatt piheni fáradalmait — megérdemli, hogy e néhány sorban megemlékezzek róla. Mert valami mégiscsak történt vele. Ő is a zsidóság vértanuja lett.

Szerkszárdi Molnár István

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

A galut zsidósága

Dr. Gonda László előadása a Szabadegyetemen

A zsidó őshazán kívüli első nagyobb zsidó centrum Mezopotámiában (Babiloniában) keletkezett az első zsidó állam (államok) pusztulása után a zsidó lakosság deportációja révén. E nemzeti tragédia előtt is létesültek zsidó telepek a Közelkelet országaiban. Ezeknek a száma a második zsidó állam idején csak növekedett. Mikor 70-ben Titus elfoglalta Jeruzsálemet és a zsidó nemzeti állam újra elpusztult, a zsidó népnek kétharmada, mintegy 3 millió ember, kívül élt Erec Jisrael (Judea) határán, a római birodalom területén. A második zsidó állam idején a próféták által propagált erkölcsi elkülönülés nemzeti elkülönüléssé alakult át, a befelé forduló zsidó élet központjába a tóra került. Ennek kalauza lehetővé tette a földrajzi és politikai tényezőktől függetlenített önálló zsidó népi életet, melyben a valláserkölcsi és nemzeti motívumok egybe fonódtak. A tóra parancsának és szellemének kutatása közben született meg a a talmud, mely lehetővé tette, hogy a zsidó nép az elvesztett hazáját vallási életével pótolja. Ezért tekinti a zsidó liturgia a zsidóságot igazi, vérszerinti népi közösségnek: am Jisraelnek, Izrael népének.

Nemzeti tartalmu ünnepekkel, nemzeti multra emlékeztető liturgiával és nemzeti feltámadást kérő imákkal népi öntudatban nevelkedett a galut zsidósága és így mind messzebb-messzebb vándorolt Európa és a világ utjain. Irástudása, nyelvismerete, gazdasági képességei miatt mindenütt jól fogadták az első zsidó települőket, akik épen gazdasági szerepük miatt szinte mindenütt ókorban; középkorban privilegiális előnyökhöz jutottak. Ebből következik, hogy amíg a zsidóság gazdasági szerepével utlörő munkát végzett, megbecsülésben részesült, miközben azonban a gazdasági szerepüket a befogadó népek is el tudták már látni, gyülölt idegen lett belőle. Ezért váltakoztak a galutban fénykorok katasztrófákkal terhes időszakokkal. A kisebbségi sors nehéz. A zsidóság azonban többet szenvedett, mint bármelyik kisebbség.

A szenvedések között a zsidó életet a vallási élet tette elviselhetővé, sőt széppé. A szombat poézise, a chaszidizmus bizonyítják ezt. Sokszor a getto is viszonylagos szabadság illuziójával ajándékozta meg a zsidót.

A XIX. század emanciapaciója a zsidóságtól asszimilációt követelt. Ez mindenütt válságot idézett elő a zsidóságban, de az antiszemitizmust nem tudta elháritani. Ezt felismerve teremtette meg Herzl a XIX. század végén a politikai cionizmust. Megindult a keleti zsidóság kivándorlása Amerika mellett Erecbe, ezzel megindult a politikai értelemben vett nemzet ujjászületése.

Palesztináról Márai Sándor ezt irta egyik könyvében: „Zsidókat nagy emberi méltósággal volt alkalmam látni másutt, de zsidókat nagy emberi nyugalommal Palesztinában láttam először". Ez az emberi nyugalom az, ami sehol és soha nem adatott meg a galut zsidóságnak.

A „Magyarországi Zsidók Deportáltakat Gondozó Országos Bizottsága" Információs osztályának közleményei

(Bethlen-tér 2. I. emelet 36.)

Vorkutá-ban (Komi köztársaság, északi sarkkörön belül) tartózkodók névjegyzéke:

Engelstein Róza, Temesvár, kb. 35 éves, gyári munkás.
Erdeet Zoltán és felesége, **Tender Dóra**, Ungvár, kb. 40 évesek, szücsi.
Eliás Cecília, Huszt melletti falóés, kb. 26 éves, ápolónő.
Fischmann Ödön, M. M. Sziget, kb. 36 éves, órás.
Goldstein Farkas, Arad, kb. 37 éves, fűrészüzemben volt.
Goldstein, Kolozsvár, kb. 40 éves, férfiszabó.
Gutmann Dóra, Munkács, kb. 28 éves, tisztviselő.
Huber Eszter, M. M. Sziget, kb. 23 éves.
Hochfelder Leontina, Csíkszereda, kb. 43 éves.
Irányi Miklós, Bpest, kb. 21 éves.
Klár Dezső, Bpest, kb. 35 éves.
Klein Cecília, Pozsony, kb. 20 éves, ápolónő.
Lauter Rozália, M. M. Sziget, kb. 26 éves.
Malek Juda, M. M. Sziget, kb. 18 éves, szabó.
Moskovits Mózes, Kárpátalja, kb. 34 éves, csokoládégyári munkás.
Melczer Rózsi, Munkács, kb. 23 éves.
Müller Mátyás és felesége **Róza Hussi**, kb. 30 évesek, asztalos.
Preiss Jenő, Munkács, kb. 30 éves, telefonszerelő.
Preisler Lenke, M. M. Sziget, kb. 30 éves, szabónő.
Stein Hermann, M. M. Sziget, kb. 23 éves, utazó.
Schiffer Tibor, Kassa, kb. 29 éves, fűszerüzletsegéd.
Steinberg Jenő, Munkács, kb. 27 éves, könyvkötő.
Ungér Ferenc, Budapest, kb. 30 éves, szücs.
Weiss Mérjam, M. M. Sziget, kb. 24 éves.
Zweicher Hermann, Huszt, kb. 35 éves, utazó.
Hoffmann Mendel, Huszt, kb. 26 éves, szabó.
Ingber Lili, M. M. Sziget, kb. 25 éves.
Scheinmann Mór, M. M. Sziget, kb. 34 éves.
Schweiger Tibor, Szatmár.

Olaszországban, Monte Mario-ban, (Róma mellett) tartózkodók névjegyzéke:

Beck Sándor, Munkács.
Engel Imre, Bpest, szücs.
Elefánt Jenőné (Ica), Bpest.
Frenkel Pál, Jászberény.
Hauser Anny és anyján, Budapest.
Klein Magda, Bpest.
Kohn László, Békéscsaba.
Kohn István, Maglód.
Moskovits Magán, Bpest.
Stern Jenő és felesége, Jászberény.
Szervas István, Maglód.
Weisz Mojse, Bpest.

A Magyarországi Zsidók Deportáltakat Gondozó Országos Bizottsága Információs osztálya, (Budapest Bethlen-tér 2.) közlése szerint fentiek jól vannak, egészségesek.

Megalakul a VI. kerületi templomkörzet

A Pesti Izr. Hitközség VI. kerületi körzete szombaton este vendégül látta az Andrássy-uti Mazot helyiségében (Fészek-kávéház) a hitközség vezetőségét és a körzet nagyszámu női és férfi tagjait. A körzet részéről történő felszólalók azt a kívánságot hangoztatták, hogy a körzet tagjai azt óhajtják, hogy mint a többi kerületben, itt is alakuljon meg formálisan a templomkörzet. Bár a körzetnek külön főtemploma nincs, a meglévő kisebb templomok, különösen az elég nagy befogadóképességü Hunyadi-téri templom lehetne a körzet központi temploma. A hitközség vezetői felszólalásaikban a körzet óhajának megvalósitására tettek ígéretet. Az est folyamán felszólaltak sorrendben a következők: *Feleki* Dávid, *Pollák* Lajos a körzet hivatalos szónokaiként, *Stöckler* Lajos a P. I. H. elnöke, dr. *Földes* Lajos elnökhelyettes, dr. *Kertész* Adolf elöljáró, dr. *Endrei* S. Henrik, a Pesti Szentegylet igazgatója, *Domonkos* Miksa ügyvezető, dr. *Bauer* Henrik, *Katz* Mór, *Feleki* Dávidné, a körzet nőtagjai nevében, végül dr. *Pásztor* József, a Mazot ügyvezető igazgatója.

KI TUD

Görgényi Endre gépészmérnökről?

Utolsó hírem róla 1944 augusztusában Birkenauból. Ki bármi tudróla, értesítse édesanyját: Görgényi Adolfné, XIV., Hungária-körut 167/169. Nagyon hálás leszek.

Karcsuság titka

Ehrenthalné fűzőszalonja (Dohány-u. 39. I. emelet)

Fűzők, gyógyhaskötők, melltartók, kombinéik, fürdőruhák készítése.

UTAZIK?

Bőröndök, retikülök, aktatáskák és mindenféle díszműárúk, nagyban és kicsinyben. Krausz Géza, Budapest, VIII., Rákóczi-ut 13., udvarban.

Edény, üveg, porcellán

háztartási cikkek vétele és eladása

Uj világ bolt

Népszinház-utca 28. Szombattartó

Müvészi siremlékek

nagy választékban a

BOROS JÓZSEF

Dob-utca 2. Tel. 227—658

SCHIFFER női szalonjának uj cime: Dob-u. 70. (Körutnál)

ESTÉRE EGY JÓ KÖNYVET!

Dr. LANGER NORBERT ÖTNYELVÜ KÖLCSÖNKÖNYVTÁRÁBÓL

ANDRÁSSY-UT 58

Naponta cserélhet!
Beiratkozás bármikor!

Minden ujdonságot azonnal elolvashat.

Weisz Mór sütőde és cukrászda Budapest, Dob-u. 22

Pékáruk, cukrászsütemények, békebeli minőségben
Alkalmi rendelést vállal

Gyapjút
Nyulbőrt
Pézsmát
Nyersbőrt

legmagasabb árban vásárol

HERSCH JENŐ

Rumbach S.-u. 10. — Somogyi Béla-ut 9. — Telefon: 427—662.

NISZEL orth. kóser étterem Révai-u. 14. Tel. 120-692.

Különös SEL PESZACH tokaji és homoki borok rendkívüli olcsó árban

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Rokonkutatás Amerikában

A Zsidó Világkongresszus newyorki központja most már több mint egy éve áll a rokonkutatás szolgálatában. A newyorki információs iroda vezetője Ch. *Finkelstein* most azzal a kéréssel fordult a Kongresszus magyarországi irodájához, hogy azok, akik rokonaikat és ismerőseiket Amerikában keresni szeretnék, ne forduljanak közvetlenül a Kongresszus newyorki irodájához, hanem minden esetben a magyarországi képviselet irodáján keresztül juttassák ki kéréseiket. Ch. Finkelstein arról is értesítette a magyarországi irodát, hogy a *rokon kutatásokat hány Amerikában megjelenő magyar lapban jelentetik meg és a Kossuth-Rádió adásában is közzéteszik.* Aki tehát elveszett rokonainak vagy ismerőseinek amerikai címét, annak készséggel áll a newyorki iroda és a magyarországi képviselet is (Wekerle S.-u. 7.) szolgálatára.

*

DEGOB információs osztályának sikerült kapcsolatot létesítenie Amerika legnagyobb magyarnyelvű lapjával, a „Magyar Jövő"-vel, valamint más amerikai szervekkel és ezek útján módjában van a tengertúlra került rokonok, barátok felkutatásához segítséget nyújtani.

Minden ilyen irányu kéréssel a hivatalos idő alatt bármely hétköznapon 8—1/25 óra között a felek rendelkezésére áll az információs osztály. A kereséseket postán ugyancsak beküldhetik.

Szükséges közölni a kereséshez, hogy a keresett személy vagy utódja honnan és körülbelül milyen időpontban vándorolt ki és lehetőleg a legutolsó amerikai tartózkodási hely.

TANÍTSZ, TÉLIN

mázuza, elcsz, megile és héber könyvek VÉTEL, ELADÁS, JAVÍTÁS Jahrzeittábla készítését vállalom. UNGÁR MÓR, Király-utca 17., kapu alatt vagy I. emelet 4

INTELLIGENS, fiatal, jómegjelenésű HÖLGY FELVÉTETIK UTAZÁSI ASSZISZTENSNŐNEK, esetleg vidéki is. Fogorvos: Erzsébet-körut 20. I. 1. Jelentkezés 1/2 7—8-ig.

Izr. felekezeti intézmény KERES

perfekt gépírónőt

angol és lehetőleg francia tudással. Jelentkezés: Sip-utca 12., III. 45.

MEGBIZHATÓ MINDENEST KERESEK, jó bizonyítványok. Budapest, VIII., Sándor-utca 46., II. emelet 1. Jelentkezés déli órákban.

ÖRÖKBEFOGADNÉK teljesen árva

leánygyermeket

4 vagy 5 éves. Furst Sándor, Ujpest, Liszt Ferenc-utca 15.

A Pesti Rabbiság felhivása!

Tudomásunkra jutott, hogy a Pesti Izraelita Hitközség területén *olyan egyének, akik nem tagjai a Pesti Rabbiságnak és esketési szertartás elvégzésére feljogositva nincsenek, esketést végeznek.* Nyomatékosan felhivjuk igen tisztelt hiveink figyelmét arra, hogy ily jogosulatlan egyének által félrevezettetni ne hagyják magukat és közöljük, hogy az ilyen u. n. *„sugeskötések"*-ért, amelyek hitközségünk anyakönyvébe bejegyezve nincsenek és nem is lesznek, semmiféle felelősséget nem vállalunk.

Budapest, 1947 március 10.
5707 Ádár 18.

Pesti Izr. Hitközség Rabbisága

A nemzeti szocializmus munkaképtelen áldozata kegydijat kapnak Németországban

A *Zürcher Zeitung* jelenti, hogy a Berlinben székelő Szövetséges Parnesnokság elhatározta, hogy a nemzeti szocializmusnak minden munkaképtelen, 50 éven felüli áldozata, valamint ezek felségei és ázsái havonként 170 márka kegydijat kapnak. Ezt a kegydijat 1946 október 1-ig visszamenőleg fizetik ki.

A mártirok emlékerdeje

A nyugtalan, mérhetetlenül sokat szenvedett, sötét és véres emlékektől terhes zsidó lélek, keresi a kegyeletben való elpihenés fájdalmas nyugalmát.

Országszerte, nagy városokban és kis helységekben egyránt, egymást követik a mártirok emléktábláinak, jelképes sirok emlékműveinek a kelepcezése, melyekhez a tulárادó fájdalom és a vallásos kegyelet idején elszarándokolnak szenvedő testvéreink. Szükség van ezekre a kőből vagy érczből készült emlékművekre, valami láthatóra, kézzelfoghatóra, a nyomtalanul elmult, semmibe veszett szászezrek helyett, egy kicsiny helyre, ahová elmehetünk azzal az érzéssel, hogy az ott eltöltött percekben együtt lehetünk eltünt kedveseink lelkével, mert a kegyelet szentté avatja a helyeket, ahol ezek az emlékművek állanak.

De ugy, amint sirok besüppednek, ha nincs szeretettel ápoló kéz, emlékművek sem harcolhatnak az idővel és természeti, vagy vad emberi viharok elsöpörhetik egyik percről a másikra.

A Keren Kajemeth Lejisrael magyarországi központja módot keres arra, hogy sok-sok emberi generáción tulra, emberi viszonylatban végtelen időkre megörökitse a munkaszolgálatban, gyászos deportációban és a nyilasüldözések következtében elpusztult testvéreink emlékezetét azáltal, hogy a *Magyar Zsidóság Mártirjainak Emlékerdejét* ültetni Erec Jisraelben. Virágzó fák hirdessék mindazok emlékét, akik fájdalmas sorsukkal megváltották a mi életünket. Fák ezrei és ezrei sorakozzanak egymás mellé, hatalmas erdőt alkotva, mint örök lelkek szimbolumai, akik egyazon sorsra itéltetnek és kell, hogy hosszu generációkon keresztül, a legmaradandóbb, a természet hirdesse emlékezetüket. Az erdőben, egy emlékképtelben, könyvekben őrzik majd azok nevét, *akiknek emlékezetére a fákat ültették és azokét is, akiknek megbizásából a fákat ültették,* mert emlékezni kell azokra is, akik ebből a tragédiából megmaradva, megértették a reájuk háruló missiót, egy uj zsidó élet megteremtésének kötelességét.

Az emlékerdő keretén belül, egyes városok ligetet (1000 fát), kisebb helységek kertet (100 fát) ültethetnek, melyek mindegyike külön könyvben lesz bejegyezve, hogy akik együtt éltek, egymás mellett küzdöttek az élettel, együtt szenvedtek és együtt haltak meg, a kegyeletes emlékezésben is együtt maradjanak. El nem mulló, virágzó élet hirdessen örök emlékezetüket. Sudár, ég felé törő fák, melyek az ősi földtől kapják a szent életnedvet és az ősi föld fölött sugárzó napból az életerőt. És ha el is zugnak fölöttük a viharok, ha megtépázták ágaikat, ujból kihajtanak, mint maga a zsidóság, amely minden viharon, szenvedésen, pusztuláson át ujult erőre kél. Mint ahogy a zsidóságot nem, ezt az emlékeet sem söpörhetik el a viharok.

Az emlékerdőben emelt kis épületben, minden emeletében felhangzik majd az emlékezés szent imája a *hadisch*, amely az erdő lombjainak suttogó szavával elvegyülve hirdeti minden időkre nem csupán a mártirok emlékezetét, hanem az örökéletű zsidó szellemet, amely a gyász talajából is az élet csiráit fakasztja.

GÁCS TERI

Husvét előtt tisztittassa ágynemüjét

Kohn Ignácnál, József-körut 42.

Ágytoll, pehely legolcsóbban

SAJÁT VÁGÓMÁNKBAN VÁGOTT

meleg baromfit husvétra

előjegyezhet

Kohn és Erbst

Kézi baromfi és mészárszékben, IX., Mátyás-tér 1.

EGYEDÜLÁLLÓ, középkoru NŐ elhelyezkedne HÁZVEZETŐNŐNEK, esetleg gyermek mellé, vagy ANYAJÁVELYETTESNEK. VII., Nagytaléi Szabó-utca 22., II. emelet 23.

Vidéki üveg, porcelán, üveges áruféle ben megbizható szakember

üzletvezetőnek keresek

hosszabbremenő-szerződéssel, „Biztos megélhetés" jel. a kiadóba.

JAHRZEIT-TÁBLA

készitését olcsón elvállalom. UNGÁR MÓR, Király-utca 17. Kapu alatt vagy I. emelet 4.

ÓRÁT

lelkiismeretesen javit,

vidéki megbizásokat gyorsan eszközöl: FILISCH DÁVID ÓRÁSMESTER, VII., Erzsébet-körut 36 II. emelet 21

Gyakorlott gyors- és gépírónőt

keres ujpesti intézmény vállalat. Ajánlatot fizetési igény megjelölésével „9—2-ig" jeligére Leopold Cornél hirdetőirodájába, Teréz-krt. 3.

Bejáró házvezetőnőt

kisebb orth. háztartásba felveszek. Engländer szőlőde, Karácsony Sándor-utca 1.

Női- és férfiszövet-különlegességek szaküzlete

RÓZSA LÁSZLÓ

BUDAPEST,

IV., PETŐFI SÁNDOR-UTCA 16

TELEFONSZÁM: 184-102

Mintákat vidékre is szívesen küldünk

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Végelgyengülés

Valamelyik napilapban olvastam e héten, hogy Berlinben, két 65 éves ember, a hidegtől és az éhségtől végelgyengülésben meghalt.

Általában ennél magasabb kor az, amelyikben az orvostudomány a halál okául a végelgyengülést szokta megjelölni, természetesen békebeli, normális időkben.

Ezenfelül jut erről a borzalmas cimszóról egy nagyon szomoru eset. Negyvenkettőben, amikor fiatalabb férfiainkat sorozatosan hivták be munkaszolgálatra, a házban, ahol laktam, két barátom, két ügyvédfivér is megkapta a SAS behivót. Másnap délben, éppen a földszinti konyhánk ablakában állottam, amikor az első emeleten gyászos menetre lettem figyelmes. Elől ment a két barátom, szabályos munkaszolgálatos felszereléssel, utánuk, a kapuig kisérve őket, édesapjuk, anyjuk és fiatalabb fivérük. Volt még annyi időm, hogy kimenjek a lépcsőházba és ott baráti kézszoritással elbucsuzzam tőlük. De, valahogy, a bucsuzásnál, nekem, az erős férfinek, könnyek szöktek a szemembe és éreztem, hogy ez a bucsu több egy sablonos, pár hétre, pár hónapra szóló elköszönésnél. Utána, még sokáig, nagyon rossz érzés volt erre a bucsuzásra gondolnom. Eltelt pár hónap, a fiuk néha életjelt adtak magukról; Ukrajnába vitték őket és akkor, mi, itt Pesten, már tudtuk, hogy ez mit jelent, tudtuk, hogy onnan nem nagyon van visszatérés. Az idősebbik fivér egyszer mégis hazajött; odakint, munka közben egy nehéz vashordó esett a lábára, összeroncsolta és vélettlen szerencse folytán, sérülten, megjárva különböző német és magyar hadikórházakat, haza került és itthon, mint munkaképtelent, leszerelték. Sokáig bottal járt, nyomorékan, amikor egy nap csöngettek a lakás ajtaján és hivatalos irást hozott a posta: Dr. Cs. F. 32 éves korában, végelgyengülésben meghalt.

Nem egyedüli eset volt ez akkor. Százával, ezrével jöttek az értesitések, hogy virulo, egészséges fiatalemberek, kiut az orosz harctéren, csontvázzá soványodva a megerőltető munkától, az éhezéstől, a bánásmódtól és a borzalmas hidegtől, miután elszedték tőlük minden meleg holmijukat, — végelgyengülésben meghaltak.

Szegény, jó barátom, Teréd gondoltam és arra a sokezer sorstársadra, akik élettelek virágjában, tervszerü tömeggyilkolás következtében, ott, a messze idegenben, távol szeretteiktől, végelgyengülésben elpusztultak. Legyen a Ti halálotok szörnyü emlékeztetés és ordító tiltakozás: Soha többé háboru!

GELLÉRI MIKLÓS

A Magyar Vöröskereszt Nemzetközi Szociális Szolgálat,

Budapest, Baross-utca 15., I. em. 20.

kéri mindazokat, akik alant felsoroltakról bármit tudnak, jelentsék, jelen közleményre való hivatkozással mielőbb a Magyar Vöröskereszt fenti szolgálatának. Külföldről érkezett érdeklődésre adandó válasz miatt minden adat értékes számunkra.

Szegő Sándor, szül. 1883-ban Sokkelcsérváron.

Szikely Lászlóné, kereszt Furucz Benjamin, Bukarestből.

Ungár Farkas, aki Offenburgban volt.

Ungár József, Miskolcon lakott Tetemvár-tér 3.

Weinstein Regina és **Mór**, **Helen** és **Ágnes**. Királyhalmaszon laktak.

Weintraub Ida, Budapeston a Mexikói-uton lakott.

Weisz Béla, Budapeston a Honvédutcában lakott.

Weisz Ellsevszky Ilo, Vármegye-utca 15 sz. alatt lakott.

Weisz Lőrincné, 41 éves.

Wilhelm Juliánné, szül. Zirner Frida, Ujpest.

Wittmann Rezső, aki a volt Karpfenstein-utcában lakott.

Zuckermandel Abraham és **Aron** cukor- és gyufagyárosok.

Klingenberger Károly és **Margit**, akik Szombathelyen laktak.

Bernát Bertint és **Lujzát** keresi Bernát Zoltán.

Burger Évát, szül. 1927-ben, keresi Burger Jenő.

Ellbogen Zoltánt és **Reginát** keresi Ellbogen Gábor.

Feldner Józsefet és **Albertet** keresi Feldner András.

Fleischer Stefánt és **Teréziát** keresi Fleischer Miklós.

Hegedüs Tiborné, szül. 1920-ban keresi Hegedüs Mózes.

Kertész Évát és **Magdát** Ujpestről keresi Hegedüs Mózes.

Kiss Idát, aki a ny. Zichy Jenő-u. 34.-ben lakott, keresi Gerstel Éva.

Liebermann Gézát keresik, aki Kassán lakott, Perove menekülő és itt a Jókai-u 6. alatt lakott.

Hendel Johannát keresik, aki Budapesten a Fénix-u. 12. alatt lakott.

Markovics Bernhárdot és **Leonárdot** keresi Markovics Albert.

Nagy Aranykát keresi Gáspár György.

Perlusz Istvánt, ügyvédet és **Perlusz Mártont**, mézárost, váci lakosokat, keresik.

Pick Gyula ügyvédet, **Pick Irmát** és **Pick Lajos** mézárost keresik New-Yorkból.

Rosenwasser Ellát szül. Pentzenterzsébeten 1870-ben, keresi Rados Edmund.

Röthschild Johannát szül. 1902. Baján, keresi Réthy Rózsa.

Rottenberg Erzsébetet, szül. 1906 Budapest, keresi Rottenberg György.

Simonyi Adolfot és **Berlát** keresi Simonyi Gábor.

Stolka Györgyöt keresi Stolka Lajos. Apja neve: Lakatos János.

Schmidt Györgyöt és **Lujzát** keresi Schmidt Péter.

Schwarz Gábort, szül. 1930-ban Fülek, keresi Schwarz Ilonka.

Schreiber Hajnalt, **Adriennet**, **Elzát** és **Rózát** keresik Palesztinából.

Spitzer Rózsát keresik, kinek utolsó ismert lakóhelye: Nové Zámky.

Vitale Ádát Ovszát keresik Milánóból.

Weisz Ferit keresi Grün Izidor, Máramarosszigetről.

Weisz Ákos és **Annát** keresi Weisz Imre.

Woschinskit keresi Woschinski István.

Zimmermann Margit keresik Stockholmból.

Zelikovits Bernát, szül. 1920-ban, keresi Sándorpiát, aki 1945 május és szeptember közt állítólag Magyarországon volt.

Stark Annát, szül. 1876-ban keresi Stark Mórné.

Weitzmann Erzsébet, Budapest, Jamaicából keresik.

Deutsch Jenőt keresik, aki Teitsch Gézával levelezik.

Emlékmüvet a mártirhalált halt tanitóknak

Nyilt levél Ábrányi Aladárhoz

Más alkalom hijján — engedd meg szeretett Aladárom, hogy ama kartársaink nevében is köszöntselek, akiknek nem adatott meg az a kivételes kegy, hogy résztvehessenek a Te ünnepeltetésedben, *de akiknek hazajáró lelke ott lebegte körül a mai ünnepség szinhelyét.* A magyar vidék sokszáz zsidó tanitójára gondolok — akikre Te is gondoltál köszönőbeszédedben. *A nagy magyar zsidó tragédia tanitómártirjaira,* akiknek szenvedéseiben — a fizikai megsemmisülés kivételével — magam is osztoztam. Oh, hányszor gondoltunk Reád is, Ábrányi Aladár elnök ur, az auschwitzi füstokádó krematóriumok riasztó árnyékában, majd Allach-Mühldorf és Kaufering-halállágereinek pokoli kinjai közepette, amikor *„át náhárausz Bovel som jsóono vozochózny...“* Germánia zsidó vérpatakjai tövében kimondhatatlan hosztaigiával emlékezünk mindig vissza álomszerüen eltünt, hajdani szép s boldog zsidó életünkre, családjainkra, szemünkfénye ifjuságunkra, iskoláinkra — s nem utolsó sorban — Ábrányi Aladárunkra... Hiszen ez az állandó visszaemlékezés és az ezekről való meghitt beszélgetés volt egyedüli vigaszunk, szenvedéseinknek egyedüli enyhitője s egyetlen halvány reménysugarunk a döbbenetes jelen és a kilátástalan jövő megitélésében...

Ezeknek a vidéki mártirkartársaknak nevében, akik közül jónéhánynak magam zártam le utolsót lobbanó, megtörtfényü szemét s mint egyiko a gyérszámban életbenmaradt *„sečrisz háplétá“ nak,* köszöntelek, Ábrányi Aladár elnök ur... Áldjon meg a Mindenható Isten, az irántunk tanusitott atyai jóságodért és sok-sok szeretetedért! Jutalmazzon meg Téged az Égek Urá. boldog, hosszu, élettel és egészséges munkabirással, hogy a magad elé kitüzött, még megoldásra váró feladataidat, közöttük elsősorban a mi felejthetelen *tanitómártir-testvéreink emlékezetének méltó módon tegnő megörökitésének szent és magasztos feladatát — mielőbb sikeresen megoldhassad.* Ez lesz a Te munkás és áldásos életednek legméltóbb és legszebb jutalma!

Budapest, 1947 március 2.

Szerető, igaz híved:
Bálori József

IZSÁK GOMB FOGALOM
Budapest VIII., Rákóczi-ut 37/b. sz. Telefon: 335—111.

MELCZER ZSIGMONDNÉ
fűzőkösitő értesiti igen tisztelt vevőit, hogy üzletét Klauzál-tér 10 alól
„GITTA“
fűzőszalon néven
Rákóczi-út 39. (kapu alatt) helyezte át.

Prima minőségü
orth. kóser Sel-Peszach fajborok
Tokajhegyaljai minőségi édes borok első árban.
Ernst Fülöp
bortermelő
Dob-u. 37. Telefon: 420-252

MASKIRUT
ÜZLETI TANÁCSADÓ ÉS KERESKEDELMI IRODA
Levélcim:
MASKIRUT, G.
ROTSCHILD-RHOD
Tel-Aviv, Palesztina
Üzletszervezés, képviselet stb.

KERESÜNK 2—3 SZOBÁS FÖDÉRLETI LAKÁST a VI—VII. kerület táján. Kölcsönösen megfelelő ellátással. „Orth. kereskedő“ jeligére a kiadóba.

Mai értékét fizetem **férfiruháért, szövetért** saját üzletem részére
Andrássy-út 47 (Oktogon, Abbázia mellett) Eladás nagy választékból

AUTÓ-PORTÁL-BÚTOR-ABLAK- **ÜVEG** **WAGNER** Kazinczy-u. 9. Tel.: 221-675

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Hirek Palesztinából

A halogató politika következménye

az az állapot, amely ma Palesztinában uralkodik és amit a drótsövénnyel körülvett angol „védelmi" övezet, a védelmi korlátokat sikerrel áttörő terrorista megmozdulások egy népi tudatában ujjászületett nagy közösség elkeseredettsége és az arabok bizonytalan irányu orientálódását sejtető várakozása jellemeznek. Bár e sorokban nem szoktunk beszámolni olyan eseményekről, amelyeket olvasóink a napi sajtó, vagy rádió közléseiből amugy is ismernek és inkább csak az események hátterének megvilágitására törekedünk, mégis itt is hirt kell adnunk arról, hogy az elmult hét Palesztinával kapcsolatos eseményeinek középpontjában továbbra is csak az angol katonai célpontok ellen intézett támadások állottak. A nagyvilág érdeklődése az uj moszkvai konferencia felé fordult és politikailag Palesztina ügyében egyelőre semmi sem történhetik. Az angol kormány a saját érdekeit illetően jól számitott: nemzetközi szervre bizta a döntést, mert a döntés időpontja a messzi bizonytalanba tolható ki. Természetesen soha nem tudható, hogy a legérdekeltebbek, az érintettek milyen mértékben tudják majd keresztezni az angol kormány szándékait. Ha Palesztinából nyugtalanságról számolnak be, az ujságok első oldalas hirei, ugy tudatositani kell magunkban azt a tényt, hogy a világ legprogresszivebb berendezkedési népe vivja a maga élethalál harcát egy letünő rendszer utolsó erőfeszitéseivel szemben és ha e harcnak vannak olyan kisiklásai, amelyeket általános emberi és zsidó etikai magatartásunk nem helyesel, akkor is lehetetlen világosan nem látni: e kisiklások nem a kriminológia körébe tartoznak, mert indító okuk nem a gyilkolási, vagy rablási ösztön, hanem a népi elkeseredés helytelen utakra vitt kirobbanása.

A nap-napi események tovább mélyitik a szakadékot

Anglia és a jövőért minden áldozatot meghozó Jisuv között. A Palesztina-problémának az Uno elé utalása ugyan a politikai döntést kitolta, a zsidó szervek azonban sóhaseni a rendeletekhez, engedélyekhez, vagy korlátokhoz kapcsolták a maguk munkáját, hanem mindenkor a zsidó nép távolabbi céljai és pillanatnyi körülményei döntötték el intézkedésük irányát. Az angol politika Palesztinában a zsidóságot örök kisebbségre akarja kárhoztatni, a táborok helyzete egyre tarthatatlanabb, a hajózási viszonyok fokozatosan javulnak — érthető tehát, ha a zsidó bevándorlás mind fokozódóbb ütemet mutat. Ez természetesen szaporitja az összeütközések számát az angol hatóságokkal. Ha titokzatos kezek fel is robbantják a partszakasz egy részének világitó telepeit, hogy a sötétség megkönnyitse az illegális partraszállást, mindig sikerül az angol hajóhadnak elfogni bevándorlókat hozó gőzösöket. Most legutóbb vasárnap „halásztak" ki éppen a partraszállás előtt 600 uj bevándorlót, akiket azután sürgősen Cyprus szigetére vittek. Az illegális hajó legénységét, 18 matrózt pedig biróság elé állitották, a törvénytelen bevándorlás elősegitésével vádolva őket.

Politikai lépések a kibontakozás meggyorsitására

Hirt adtunk már mult heti számunkban arról, hogy az amerikai zsidóság offenzív akcióba kezd és az Egyesült Államok kormányának beavatkozását kivánja elérni a szenvedők tarthatatlan helyzetének megoldása érdekében. Az USA zsidóságának politikai fontosságára mutat az a tény is, hogy a Jewish Agency Végrehajtó Bizottsága rendkivül sürgős ülésre jött össze hétfőn Amerikában.

Amikor e sorokat irjuk, az Executiva tanácskozásai még folynak. A tanácskozások célja: megállapitani azokat a módozatokat — az USA befolyásának a felhasználásával, — amelyek alkalmasak lehetnek a politikai döntések meggyorsitására. Ismeretes, hogy *Bevin* példátlanul tapintatlan és — hivatalos megállapitások szerint — valótlanságoktól hemzsegő támadása óta. *Truman* elnök *egy zsidó küldöttség előtt ismét bejelentette, járadozásait továbbra is folytatja százezer zsidó gyors palesztinai bevándorlási lehetőségének megteremtése ügyében.*

ÓRÁT, ÉKSZERT
NEUFELDTÓL
csak Rákóczi-ut 8/a.

Uno tisztviselők és a palesztinai kérdés

Érdekes hirt közöl a Palcor tudósitója az UNO terveiről. Magasrangu UNO tisztviselők állitólag Palesztinával kapcsolatban egy 250—350 millió dolláros gazdasági tervezet megvalósitási lehetőségét akarják megvizsgálni. A hatalmas befektetés célja olyan ipari fejlődés megindítása, *amely lehetővé tenné további egy millió ember befogadását.* A terv megvalósitásával az UNO állitólag egy skandináv szakembert bizna meg. Munkája három évig tartana — a terv szerint — és ezalatt az idő alatt politikai változtatásokra (a bevándorlás bizonyos rendezésén kivül) nem kerülhet sor. A végső politikai megoldáshoz csak ez időpont után kezdenének hozzá.

Ez a hir megerősiti azokat a más oldalról szerzett értesülésekel, amelyek szerint vezető UNO tisztviselők komoly formában foglalkoznak a Jordán Völgy tervezet megvalósitásával és a politikai döntések elhalasztását kivánják elérni a terv kivitelezéséig.

(GELLÉRT)

Eisenhower tábornok a zsidóság szenvedéseiről

Eisenhower tábornok hosszabb beszédet mondott a zsidóságról. Nyomatékkal hangsulyozta, hogy sürgős biztositékra van szükség a megmaradt európai zsidóság védelme érdekében. Beszéde további során azt fejtegette, hogy a leirhatatlan borzalmak és a terror, amelyeket a zsidóság kénytelen volt elszenvedni, *hangosan kiált együtt-érzésért minden olyan emberhez, aki igényt tart a tiszteletre és aki hisz az emberi lélekben.*

A Pesti Izr. Hitközség iskolái

Tekintettel arra, hogy az iskolákban általában ilyenkor szokták a szülők előjegyeztetni gyermekeiket a következő tanévi felvételre — olvasóink kérésére — az alábbiakban közöljük a Pesti Izraelita Hitközség iskoláinak helyét, azzal a megjegyzéssel, hogy különösen az általános iskolák első és ötödik osztályába, a gimnáziumok ötödik osztályába, valamint az ipariskolák első osztályába kivánatos már most előjegyeztetni a tanulókat és ezáltal biztositani a felvételüket.

ÁLTALÁNOS ISKOLÁK

V. ker. Fürst Sándor-utca 21/b. (teljesen kiépitett.)
VI. ker. Eötvös-utca 31. (I—IV. ossz.)
VI. ker. Vihar királyné-ut 28. (I—IV. ossz.)
VII. ker. Wesselényi-utca 44. (teljesen kiépitett, fiuk részére.)
VII. ker. Wesselényi-utca 44. (teljesen kiépitett, leányok részére.)
XIV. ker. Szent Domonkos-u. 10. (teljesen kiépitett, fiuk részére.)
XIV. ker. Abonyi-utca 7—9. (teljesen kiépitett, leányok részére.)

GIMNÁZIUMOK

V. ker. Fürst Sándor-utca 21/b. (leánygimnázium.)
XIV. ker. Szent Domonkos-u. 10. (fiugimnázium.)
XIV. ker. Abonyi-utca 7—9. (leánygimnázium.)

IPARISKOLÁK

XIV. ker. Szent Domonkos-u. 10. (ipari Középiskola, műhely, XIV. Mexikói-ut 60.)
XIV. ker. Abonyi-utca 7—9. (ipari leánykiképző iskola.)

Saját szüretelésű orth. kóser Sel-Peszach
tokaji, verpeléti- és báeskai borok és pálinka
szükségletét legolcsóbban forint 4.40-ig
ROSENTHAL ORTH. KÓSER közismert ÉTTERMÉBEN
Wesselényi-ut 18. (Kazinczi-utca sarok) Tel.: 220-356 szerezheti be.

GYORSFÉNYKÉP 2 darab 10 forint 5 darab 20 forint
Párisi foto, PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Engländer sütőde ujjáépitve üzemben
Cukrászsütemények jó minőségben.
Alkalmi rendelést vállalok.
Karácsony Sándor-utca 1. (Teleki-tér sarok). Tel.: 336—757

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Az amerikai hadsereg kiadja Németországban a Talmudot

A zürichi *Israelitisches Wochenblatt* irja, hogy *az amerikai hadsereg kulturális osztálya kiadja Németországban a Talmudot.*

A Talmud kiadásának kettős célja van. Egyfelől ez volt az a könyv, amely ellen hitlerék a legtöbb rágalmat szórták, másfelől pedig ebből a könyvből ma már alig fe lálható Németországban néhány példány.

A német nép most láthatja, hogy a Talmuddal kapcsolatosan is félrevezették. A zsidók viszont ujból hozzájuthatnak legfontosabb vallási müveik egyikéhez.

Az amerikai hadsereg olyan fontosnak tartotta a *Talmud* megjelentetését, hogy *másokonnan vont el megfelelő papirmennyiséget a Talmud kiadására.*

Külföldön károsultak figyelmébe!

Sokan nem tudják, hogy még mult *év* januárban megjelent a kormánynak az a rendelete (6150/946. M. E.), amely a magyar állampolgároknak rendelkezése alól, *származásuk,* vagy politikai meggyőződésük miatt fasiszta rendszabályokkal, külföldön jogellenesen elvont javak számbavétele, felkutatása, biztositása és az azokhoz fűződő jogoknak, állami közreműködéssel való érvényesitéséről intézkedik.

E rendelet többek közt a Németországban és Ausztriában, nemzeti szocialistáknak, minden jog felrugásával hozott intézkedései folytán keletkezett károk és jogsérelmek reparációjára, illetve a birtokba való visszahelyezkedést és a korábbi állapot helyreállitását célozza.

Tudvalevő, hogy igen sokan vannak, kiknek külföldön impatlanuk, szolgálati és egyéb követelésük van, esetleg elhunyt rokonuk után hagyatékok várományosai. Ezért mindeni érintett személynek érdeke, hogy az adatokat, a tényállás rövid ismertetésével, *a pénzügyminisztérium külföldön károsultak ügyosztályánál* (Budapest, V., Szabadság-tér 10.) egyszerü levélben — bélyegmentesen — bejelentse.

A bejelentés megtörténte esetén, de csak a fél, vagy ha utóbbi eltünt, házastársa, gyermeke stb. külön kivánságára, az ügyosztály külföldi állomáshelyeken működő kirendeltsége, állami gondnokok kirendelésével végzi el mindazon cselekményeket és jogfelvételeket, melyek a kárositott fél érdekében szükségesnek mutatkozik.

Az állami szerv igénybevétele mert is célszerü, mert az egyénenkénti kiutazások lehetősége, ma még igen korlátozott.

Tájékozásul megemlitendő, hogy az érintett rendelet *nemcsak a Németország és Ausztria területén elvont javakról, hanem a magyar állampolgárságu üldözöttek kárára, más külföldi országokban jogellenesen elvont javak bejelentéséről is intézkedik.*

A pénzügyminisztérium, a fasizált vagyon jogi állapotának visszaállitása érdekében, több kirendeltséget létesit. A wiesi kirendeltség a napokban kezdi el működését. Hamarosan sor kerül majd a berlini, kolozsvári stb. kirendeltségek felállitására is.

RÓBERT HENRIK

„Professor Mamlock"

A párisi *Droit et Liberté* irja, hogy a németországi szovjet övezetben *az antiszemita szellem maradványainak lerázására felhasználják a szinház propagandaereje is.* Friedrich *Wolff*-nak a zsidógyülölet ellen irott szindarabját, a *Professor Mamlock*-ot eddig 35 szinházban adták elő. Ebből az *„anti-Jud Süss"*-ből a Szovjetunióban film is készült.

Mit hoz Önnek az 1947/48. év?

Hiteres asztrológiai minőségre kiterjedő horoszkópját elkészitjük pontos születési dátum és 10 Ft beküldése ellenében, postán is. Fogadó órák: nap. ALBERTI ASZTROLÓGUS, V., Csáky-utca 11. I. em. 11.

Kóser háztartás

VEZETÉSÉRE bizalmas kora NŐT KERESEK. Adler Lajosné, Mégrádbarcell.

MAGASLATI LEVEGŐJŰ VILLÁMBAN EGYSZOBA KONYHÁS LAKÁSOMAT MEGOSZTANÁM szigorúan erkölcsös, szerény igényű, egyszemélyes URNŐVEL. Grosschmied, VIII., Kun-utca tizenkettő, I. emelet tizenkettőben.

25 éves, mellőképzett FIATALEMBER, férfi kendelkező-iroda vagy műhely vezetését vállalná, majd ingatlanra érvényesítés után (tőke) „Bocsület" jeligére a kiadóba.

Kőszegi-járásban, kétszobás, BUTORZOZOTT ÚTCAI SZOBA március 15-re vagy ősszumára KIADÓ. VII., Király-utca 15., III. emelet 6.

GYERMEKSZERETŐ orth. LEÁNYT AZONNALRA FELVESZEK, élvonás feltételekkel. Cim: MOSKOVITS KÁROLY, Lendvay-utca 6 szám.

ORVOSILAG VIZSGÁZOTT GYÓGYPEDIKŰRÖS VÁLLAL manikűrt, MONOGRAM HIMZÉST IS. József-körut 22—24. I. em. 10.

HIREK

Az UJ ÉLET előfizetési dijai:

1 hónapra . .	4 forint
negyedévre .	12 „
félévre	24 „
egész évre . .	48 „

Az előfizetések postatakarékpénztári befizetési lappal küldendők be a 26.200 számu postatakarékpénztári számlára.

— Gettó előtt — gettó alatt: *Stöckler* Lajos cikksorozatának közlését anyagtorlódás miatt jövő számunkban folytatjuk.

— Izraelita vallásos félóra a Rádióban. A Rádióban március 11-én reggel ½8 órakor megtartott izraelita vallásos félóra keretében dr. *Schwartz* Benjámin pesti rabbi mondott beszédet. *Ábrahámsohn* Manó pesti főkántor énekelt zsoltárokat, a Kamarakórust *Frenkel* Károly karmester vezényelte. A végzetes március 19-ére való megemlékezésül március 18-án, kedden reggel ½8 órakor *sorenkivül izraelita vallásos félóra* lesz a Rádióban. Beszédet mond dr. *Frenkel* Jenő szegedi főrabbi, énekel *Sirota* Sándor budai főkántor.

— Dr. Scheiber Lajos és Vitéz Aladár arcképeinek leleplezése a magyarországi temetőben. A Pesti Izr. Hitközség VIII. ker. templomkörzete előljárósága megfontolta volt papjának, dr. *Scheiber* Lajosnak és körzeti elnökének *Vitéz* Aladárnak arcképét, amelyeket március 9-én, vasárnap d. e. ünnepélyes keretek között leplezett le. Dr. *Vass* Lipót körzeti elnök megnyitójában emlékezett meg a körzet nagynevü papjáról és elődéről. Dr. *Salgó* László körzeti rabbi ünnepi beszédében méltatta dr. *Scheiber* Lajos és *Vitéz* Aladár elévülhetetlen érdemeit. Dr. *Kertész* Adolf szertartási előljáró a Pesti Izr. Hitközség előljárósága nevében szólalt fel és emlékezett meg a zsidó közösség két nagy munkásáról. *Köves* Aladár körzeti előljáró átvette a képeket majd *Stern* Ferenc kántor gyászimájával ért véget az ünnepi ülés.

— Dr. Klein Miklós budai rabbi előadása. Március 10-én a MAZOT Andrássy-ut 81. alatti helyiségében dr. *Klein* Miklós budai rabbi és leánygimnáziumi tanár, a zsidó nevelésről és a zsidóvá nevelésről tartott előadást. A nevelés legfontosabb alapját és legértékesebb eszközét a biblíában látja. Vissza kell térnünk a bibliához, bibliaolvasó órákat kell rendezni. A bibliát kell olvasnunk a gyermekekkel és a felnőttekkel is. A zsidóság maradjon meg a könyv és az Ige népének. Emellett a közösségi szellem fejlesztésére is nagy gondot kell forditanunk, a zsidóság szeretetének kell egymás iránt megnyilatkoznia. A közönség szeretettel fogadta az előadó által elmondottakat és kérte, hogy különösen a bibliaolvasó órák tervét minél előbb valósitsa meg. *Karvaly* László énekszámai után az elnöklő *Polák* Lajos záró-szavaival fejeződött be az összejövetel.

— A Szocialista-Cionisták (Ichud-Mapáj) Pártja legközelebbi összejövetelén, március 17-én, pontban 6 órakor (V., Fürst S.-u. 21/b.) szenzációsnak igérkező *népbirósági tárgyalás* lesz. Vádlott: Palesztina. Vádló és védő: *Goda* Gábor és *Dénes* Béla dr. dr. Tárgyalásvezető: *Domonkos* Miksa.

— Az Ahavás Reim Országos Felebaráti Szeretetegylet március 6-án, purim napján rendezte meg a szárszentlőrincz-budapesti szeretetotthonának tanácsterében purim-ünnepélyét intermezzokkal kapcsolatosan. Vajna József elnöki megnyitója utáni Hübsch Alfréd titkár ismertette be a segélyegyesület támogatási kérvényeiről. Az ünnepély intermezzoi részben Abrahámsohn Manó főkántor és dr. Berg József főrabbi, honvédkórházi lelkész fellépéséből álltak. Dr. Reiss Sándor szentirási idézetekkel a purim szerepelésére ismertette. Az elszegültek nevében Rudes Béla köszönte meg az egyesület rendezményét. Kaltal Jenőné, egy gyámolt hozzátartozója megköszönte a főváros segélyét és a gondnokság munkáját. Vajna József elnök záró-szavai után a nyolc szeretetotthonból összegyűlt gyámolttak kézfogó szeretetvacsorán vettek részt.

— A Magyar Cionista Szövetség szakcsoportjának előadását 1947 március 13-án, csütörtökön ½7 órakor a Fürst Sándor-u. 21/b alatti kulturteremben tartja *„Az angol imperializmus és Palesztina"* cimen. Előadó *Jámbor* Ferenc telavivi lapszerkesztő, a palesztinai nemzetgyülés tagja. A vita résztvevői: *Faludy* György iró, szerkesztő, *Horváth* Zoltán főszerkesztő, nemzetgyülési képviselő, dr. *N. Kiss* István tanár. Vita vezető: dr. *Náthán* Sándor, a magyarországi Palesztina Hivatal vezetője.

— A szovjet-zsidóság irodalma. *Gervai* Sándor az ujpesti „Friedmann Körben" kedden este „A szovjet-zsidóság irodalma" cimen tartott előadást, amelyben kifejtette, hogy a Szovjetunióban a szocializmus nem kivánja a zsidóság eltünését a népek tengerében, hanem lehetővé teszi egyéniségének kibontakozását: ezt bizonyitja a szovjet-zsidóság irodalma is.

A Cionista Szövetség nagygyűlése. A Magyar Cionista Szövetség március 16-án d. e. 11 órakor a Zeneakadémián nagygyűlést rendez „Cionizmus és hitközség" cimen. Felszólalnak: dr. *Dénes* Béla a Szövetség társelnöke, *Jámbor* Ferenc a palesztinai nemzetgyülés tagja, dr. *Nathan* Sándor a Palesztina Hivatal vezetője. Díjtalan belépőjegyek a Magyar Cionista Szövetségnél, Bpest, V., Arany János-u. 29. és a helyszinen.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

— **Jótékonycélu müsoros délután. A Pesti Izr. Hitközség VII. Belső Erzsébetvárosi körzetének Hölgybizottsága vasárnap délután az Ékszer és Drágakősarnok nagytermében müsorral és tánccal egybekötött, jótékonycélu uzsonnadélutánt rendezett, amelyen többszázfőnyi közönség jelent meg. *Ábrahámsohn* Manó főkántor héber dalokat énekelt, *Szigeti* Jenő humoros zsidó legendákat adott elő, *Róbert* Mária *Vihar* Béla prózáját interpretálta nagy sikerrel. *Deutsch* Péter klasszikus szerzők müveiből játszott, *Türk* Berta bécsi sansonokat énekelt, *Kazal* László egy rádió paródiát adott elő, *Stern* Róbert, a fiatal csodaénekes héber egyházi dalokat énekelt nagy sikerrel. Ezt a meglepően fiatal, rendkivüli tehetségü zsidó énekest a közönség nagy érdeklődéssel fogadta, a javára irhatjuk, hogy a hozzáfüzött reményeket beváltotta. Dr. *Egri* Sándorné elnökő és *Herstein* Lajosné társelnöknő köszönetet mondottak a hölgyeknek, akik elősegitették a müsoros délután eredményességét. Kifejlették céljuk, hogy az árva gyermekek arcáról a könnyet felszárítsák, felöltöztessék őket s lehetővé tegyék számukra a jobb életet. Ez a müsoros délután azt a célt szolgálta, hogy az ehhez szükséges anyagi alapot megteremtsék. Konferált: *Ábrahámsohn* Jenő.**

— **Fiatal zsidó képzőmüvészek kiállitása a Bibliothecában. Szombaton nyilt meg a Bibliotheca helyiségében. *Gyenes* Tamás szobrászmüvész és *Galitzer* Imre festőmüvész kiállitása. A tehetséges fiatal müvészek alkotásai nagy hatással voltak a megnyitó közönségére és a kritikusokra. A napi- és hetilapok, pártállásra való tekintet nélkül, egyöntetü elismeréssel adóztak a kiállitott müvek alkotóinak. *Gyenes* Tamás „Vak a kutyájával" cimü szobra egy nem mindennapi tehetség dokumentuma arról az emberi szenvedést kifejezni akaró müvészi törekvésről, amelyet *Gyenes* anyagban kelt életre. *Galitzer* Imre a derüs hangulatok festője. Valami megnyugtató és biztonságot adó erő sugárzik képeiről, amely megkapja első pillantásra a nézőt: („*Gyermek a járókában*").**

— **Eljegyzés.** *Fogler Margit* és *Tenenbaum Imre* jegyesek. (*Minden külön értesités helyett.*)

— **Az Óbudai hitközség uj főtitkára. Az Óbudai Izr. Hitközség választmánya *Spatz* Nándor hitközségi elnök inditványára *Vándor* Andor igazgatót 25 éves szolgálata és a hitközség ujjáépitése körül kifejtett érdemeiért főtitkári cimmel tüntette ki.**

— **A Mazot V. ker. ifjusági csoportja sikerült vidám müsoros estet rendezett március 1-én. Dr. *Végházi* István szólott be a zsidó ifjuság problémáiról és ismertette *Stöckler* Lajos elnöknek a közeljövőben felállitandó ifjuságí ügyosztállyal kapcsolatos bejelentését. Javaslatára a megjelent többszáz főnyi ifjuság memorandumot fogadott el, melyben *köszönetét fejezte ki az ifjuság az elnök eddigi támogatásáért és egyben az ifjuság bizalmáról biztositják az elnököt.** A nagy tetszéssel fogadott beszámoló után *Gál* Lorietta és *Strausz* Lajos előadóművész szórakoztatta a késő esti órákig együtt maradó ifjuságot. A legközelebbi vidám est március 15-én lesz a HAPOEL Munkás Sport Egyesület szertáralapja javára.

— **Zájm Ádár emlékünnep Nagykanizsán.** A Nagykanizsai Chevra Kadisa és a Jótékony és Kulturális Egyesület karöltve tartotta meg Mózes tanitómesterünk halálának és halálának évfordulóját. Az ünnepélyt grószisztentiszteletteel kezdődött. Halász József főkántor zsoltárai és lélekből fakadó imája, könnyekig meghatotta a mintegy 170 fényi, egybegyült hittestvéreket. Istentiszteletet után Halász főkántor tartott előadást, melynek során ismertette a nap jelentőségét, további műsori számokat, majd hétköznapi ünnepeket adott elő, melyből a hét, az erkölcs és a valláshoz visszavezető utmutatás bontakozott ki. Előadása végén felolvasta Szegő Józsefnek a Chevra elnökének gyönyörű ünnepi megemlékezését. Az előadás után a megjelenteket a Chevra és a Kulturális és Jótékonysági Egyesület vacsorával vendégelte meg.

— **A zsidó gimnáziumok szavalóestje.** Március 23-án délelőtt a fiu- és leánygimnázium együttes rendezésében szavalóest kerül Racine szépséges bibliai tárgyu drámája: az *Eszter*. A szerepeket a két iskola tanuló ifjuságából alakult szinjátszó gárda alakitja, a kórusokat és a zenekart is maga az ifjuság látja el. A szinielőadás, melyiránt igen nagy érdeklődés nyilvánul meg, a Royal Revü Szinházban lesz. Jegyeket a gimnáziumokban lehet igényelni.

— **A Mária Terézia Leánygimnázium növendékei** Vallásos Köre dr. Dürschenblag István rabbi vallástanár és Káldi Lászlóné vezetése mellett puriml ünnepséget a MAZOT Andrássy-ut 81. sz. helyiségében rendezte meg. A termet teljesen betöltő közönség az előadást nagy tetszéssel fogadta. Szereplők: Schwartz Judit, Kosel Marica, Reiner Magda, Polacsek Zsuzsa, Markovits Zsuzsa, Fehér Erika, Márkus Éva, Radó Ágnes, Stern Éva, Löffler Vera, Balázs Mária, Hász Judit.

ÁPOLÓNŐ AJÁNLKOZIK BETEGHEZ, háználhoz munkaőrzésre és pédiőrzésre.
Nagytávaros-utca 10. I. emelet 17.

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének közleményei:

A Magyar Zsidók Országos Egyesületének hivatalos helyisége Andrássy-ut 81. alatt, a volt Fészek-kávéházban van. (Telefon: 424-734.) Hivatalos órák: hétköznapokon d. u. 3—6 óráig.

A MAZOT legközelebbi ülései:

Március 15-én, szombaton este ½8 órakor a *Mazot V. kerületi tagozata* V. ker., Szent István-körut 1. alatti klubhelyiségében *márciusi ünnepélyt* rendez. Utána szórakozás és tánc.

Március 17-én, hétfőn délután 6 órakor a *Mazot VI. kerületi* tagozata *taggyülést* tart az Andrássy-ut 81. alatti klubhelyiségben

Március 18-án, kedden délután 6 órakor a *Mazot V. kerületi* tagozata *taggyülést* tart Szent István-körut 1. alatt.

Március 19-én, szerdán délután 6 órakor a *Mazot VII. B. kerületi* tagozata *taggyülést* tart Sip-u. 12. alatt.

Csütörtökön, március 20-án délután ¼6 órakor a *Mazot Női Szakosztálya klubdélutánt tart* Andrássy-ut 81. alatt.

— **Öregek purim-ünnepe.** (*Levél a szerkesztőhöz.*) Március 6-án meglátogattam a Kert-Szanatóriumot, amelyben a fasizmus rokkantjai: öreg zsidó asszonyok és férfiak éldegélnek. Napsütéses, meleg, barátságos otthon ez, amelyet a Joint alapitott. Dr. *Major* István főorvos vezeti ezt az intézményt. Szivvel-lélekkel, szeretettel őrködik az öregek egészségén és gondoskodik arról, hogy otthonosan érezzék itt magukat s nem kegyelemkenyéren élő koldusoknak. Purim alkalmából a társaságban összegyüjtöttek az élet hajtörőöltait és megvendégelte őket. Lélekhez szóló szavakkal üdvözölte az öregeket, akik sirtak a meghatottságtól. Ez a Joint által fenntartott intézmény példátmutatóan működik. Tisztelettel *Somfai* László.

A Nősé Hámizrochi folyó hó 16-án, vasárnap d. u. 5 órai kezdettel Laudon-u. 3. sz. alatti mondomunkban a *B'né Ákiba* budapesti gyermekotthonra (Rákosszentmihály, Rákosfalva és Mátyásföld) felléptével

nagyszabásu müsoros nesefet rendez

Müsor: dalok, táncok, humoros jelenetek, szines vigjátékok és chaszidikus élelképek.

Minden testvérünket szeretettel várunk!

Nősé Hámbarával vezetősége

— **A ZsEHSz müvészestje.** A ZsEHSz szini és zeneiskolájának hallgatói március 15-án, vasárnap d. u. 5 órakor a Fürst S.-utca 21/b. sz. alatti helyiségében müvészestet rendeznek.

— **A MAI VILÁGBAN minden embernek szüksége van *önbizalomra és reménységre!* Ezért sóvárog *vagyon* után, mit gyorsan egy nyeremény által lehet megszerezni. Most itt az alkalom! *Április 12-én* kezdődik az *uj* sorsjáték, rendelni kell egy sorsjegyet „*LEVELEZŐLAPON*", a *BENKŐ BANK Rt.*-nál, Budapest, Andrássy-ut 56. Elárusitók irjanak Benkőnek, mert sok pénzt keresheinek.**

— **A Sziget-utcai 38-as Gyermekotthon az V. ker. Nőegylet támogatásával március 9-én, vasárnap délután rendezte puriml kedvtelődését. A nagyszerű szórakozásról, melyet az intézet növendékei adtak elő, Kellner Jenőné irta és szerkesztette, a táncszámokat Szigeti Magda betanitó tanitotta be.**

— **A sárospatoki MUSZ szervezet jótékonycélu kultur- és müsorestet rendezett. Operaáriák, filmzenéje sikon mozó csemetefutásának, versek, szándarabok tettek változatossá a müvészi szinvonalon magyó előadást. A szereplők közül kiemelendők: Müller Ferenené, Weinberger Erzsébet, a Müller-trió, Spitz Pál, Tanb Józsefné, Bajor Lulu, Szeller Éva, dr. Vajda János, Hunteri Sándor és Bodéczi Gyula.**

— **A Budapest Ferencvárosi Izraelita Imaegyesület elnöke, dr. Harczos Ernő március 9-én este purimi müsoros d'matlot adott az imaegyesület ujjáépitett templomának diszteremben. Az ünnepi beszédet dr. Rosenblum Manó, kőrabbi tartotta. A müsoros részben Bizsu Zsigmond főkántor müpárti énekszámaival és a Hársmer Hanna helyi csoportjának tagjai szerepeltek.**

Bútorozott szoba

KIADÓ, 15-re, Nagymező-u. 8. I. 4.

Kisebb üzlethelyiséget

átvennék „Zsidó negyedben" jeligére a kiadóba

TÁRSASÁG HIÁNYÁBAN megismerkedés HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL 18—24 évig intelligens, csinos LÁNNYAL. Fényképes válasszal megnem fizetés esetén visszaküldöm. „Boldó ipara 25" jeligére a kiadóba.

BENŐSÜLNEK bármily SZAKMÁRA, vidékre is, jó családból való. 30 éves, jómegjelenésű, magas, ügyes, szigorúan orth. vagyok, hozzámenő, csinos és szép. 20 évesig lánytól v. gyermektelen özvegyet keresek. „Igaz boldogság" jel. a kiadóba.

Csinos

jólneveltű fűtőtárviselőnő, tisztessége FÉRJHEZMENNE egzistencia-szerző, kizárólag intelligens, jóletű, ötvenes kereskedőhöz, sportoszt. „Szimpátiából" jeligére Boros hirdetőbe, Andrássy-ut 54.

FÉRJHEZADNÁM 29 éves, érettségizett, csinyonek mondott, hiányosan nevelt LÁNYOMAT, erettségizett, egzistencia-szerző férfihoz. Várom a kiadóba „20.000" jeligére a kiadóba.

EGYEDÜL MARADT, 40-es, csinos, nyugdíjas, lakással, üzlettel rendelkező ÚRIASSZONY megismerkedne HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL szabos pozicionált, jókülsejű úriral, 55-ig. „Nincs más megbánni" jeligére a kiadóba

Áttagon telitt, csinos, intelligens, jólneveltű fűtőtárviselőnő barátnőm, mint özvegye férjhezmenne hozzáférő, minden információt kibiró, önálló vagy üzletben levő, ötvenes urhoz „H. B." jel. sce a kiadóba.

40 éves, dolgozó férfi HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL megismerkedne feltétlen becsülettel, vallásos érzelmű, barna, korban is hozzáférő nővel. Lehet vidéki is. „Egymásért, 30" jeligére a kiadóba.

FÉRJHEZMENNÉK egy olyan 60—66 éves, tőkével rendelkező, korrekt úriembérhez, aki egy minden tekintetben hozzáférő nőnek szomszony munkatársa lenne. „Balatoni penzióné" jeligére a kiadóba.

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára

Amerikai állampolgárnő

intelligens, fiatal úriné, házasságba Budapestre utazik, addig is levelezni óhajtana erkölcsös, 40—50-ig. HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL „Amerikai házasság" jel. a kiadóba.

---

37 éves kereskedő, egyszerű, művelt nőnek szeretne szebb vagyok. MEGNŐSÜLNÉK „Gyönyörű levirány" jeligére Pesti hirdetőbe, Rajcsy-Zsilinszky-út 30.

Önálló iparengedéllyel

rendelkező, egyedülálló, ker. özvegyasszony vagyok. SZÉP LAKÁSSAL ELVTÁRSAT KERESNÉK. 60 évig, vidékre is. „Kereskedő v. nyugdíjas" jeligére Boros hirdetőbe, Andrássy-út 54.

KÉT KÖZÉPKORÚ URIASSZONY, lakással és pesti házzal, HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL megismerkedne önálló kereskedővel vagy iparossal, 50—55-ig. „Sógornők" jeligére a kiadóba.

A VAC HIREI

Négyfős van a VAC-ban. Ezen a héten 4 csapata játszott a budapestbajnokságban, 3 csapata a kerületibajnokságban, 1 csapata a terem-kézilabdabajnokságban, 2 játékosa Párisban, az ökölvívóink vívóbajnokságban, 4 versenyzője vett részt a női tűrvívóversenyen, 2 tagja az elsőosztályú sakkcsapatbajnokságban. Országos versenyt rendezett vívószakosztálya, a diákjaik élőt tartottak testszakosztálya, 80 ökölvívó vett részt a tréningben, 120 gyermek, nő és férfi tornázik látogatta a két tornaszombat folyó gyakorlóórákat. A központ szombaton jól látogatott pártivi Ünnet rendezett. Minden egybevetve tűzik, mint 1.200 tagot foglalkoztatunk az egyesület a hétköznapi munkában.

Atlétikai szakosztály szervezési terveit a VAC. Atlétikai ez a sport érdekel, jelentkezzenek a Népszínházban (VII., Erzsébet-körút 35.).

Diákigazolás kartonban átvehető a VAC atlétikai szakosztály 40 éves fordulóját f. hó 20-án.

Kosárlabda kezdeti kézmérkőzés helyezést már kialakultak. A dobogóra 3 VAC csapat jutott, pontvadászság szerint, versenyzőik: a szabadiszok, technikusok és az ennek csapata. A dobogó sorrendben a Sportcsarnokban rendezzük ünnepélyes díjkiosztással egybekötve.

A HAPOÉL M. S. E. hírei

A nagy hadgyak elmúltával a bővelkező szakosztályaink ismét megkezdik edzéseiket. Ökölvívás, jiujitsu, torna, gyermektorna, kézilabda.

Tornaszakosztályunk igen magyarányú lehetőségek alatt áll. Sárkány István Magyarország sokszoros bajnoka vette át szakosztályunk vezetését és edzését. Az ő munkája biztosítók fog arra nézve, hogy a szakosztályunk munkája sikeres és eredményes lesz.

Egyesületünk továbbra is a régi helyén tartja hivatalos órát. Szent István-körút 1. mindennap d. u. 3—7-ig. Beiratkozás és érdeklődés ugyanott.

Schulz Jenő cég

órás-ékszerész (órajavítás)
VII., Wesselényi-u. 8., a régi házban

Gergely Miklós

aranyműves és ékszerész
VÉTELI! Tel.: 422-345. ELADÁSI!

Goldné

a szőlő úriházak legmegbízhatóbb házasságközvetítője
VII., Akácfa-köz 8. (Rákóczi-tér 7.)
Uj telefonszám: 321—340.

Hamutárt szépszámú szerény otthon elegánsan berendezve, nagyvonalú ebéd, jólneveltet urnőt keres HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL. Válasszt: „Lelkiismeretes" jeligére a kiadóba.

Depersitőt, 40 éves özvegye, kétszobás elegáns, (fürdőszobás lakásban), 600 P. havi jövedelemmel, amerikai kirándulási lehetőséggel, hozzáállás, barátot, intelligens, az ismerősöket keresi HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL. „B. t. kiszivárgás" jel. a kiadóba.

FELESÉGET KERESNÉK. 40 év körüli, intelligens hölgy szemelyében, 48 éves, hallgatót, jómegjelenésű, rendes jövedelemmel, bemutatott és jól felszerelt lakással rendelkező hölgyet. Válasz: „Gyönyörű" jeligére a kiadóba.

Cégnős, intelligens, jólneveltet, özv. HUGOM RÉSZÉRE KERESEK HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL, orth., szőkehajú, jómegjelenésű, egészségével biró férjet, 40—45-ig. „Lelki harmónia" jeligére a kiadóba.

Jómegjelenésű, 27 éves kereskedő BENŐSÜLNE lehetőleg vidékre. „30 évig" jeligére a kiadóba.

KIS NYOMDA TULAJDONOSNŐJE FÉRJHEZMENNE bonyolódó szakemberben. Leveleket „50 évesig" jeligére a kiadóba.

Dél-Amerikában élő, 42 éves vegyész keresi élettársát, vagyonos, jó szándékú szőrmenő.

szakmával biró leány személyében

Részletes leveleket fényképpel ellátva kérek „Rio" jel. a kiadóba.

Benősülhet

elkülönő belvárosi divatszalonba, ELSŐRENDŰ ANGOL NŐMSZABÓ, 45—55 évesig. „Kellemes otthon" jeligére a kiadóba.

Kötőműhellyel

rendelkező, 30 éves asszony megismerkedne szegénnyel, egészséges, hozzáálló úriral. HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL. „Szakmabeli elényben" jeligére a kiadóba.

MUSZ ORVOS ÖZVEGYE, cégnős, házas, jövedelemmel, lakással, rendelővel bír, ÉLETTÁRSUL KERES, jómegjelenésű, biztos jövedelemmel rendelkező, feltétlen kulturált URIEMBERT, 48—52-ig. orvos, mérnök előnyben. „USA-ba kivándorolhatunk" jeligére a kiadóba.

Törvényileg legdiszkrétebb házasságközvetítő

Doktorné

Király-u. 67. I. 3. Telefon: 481-930

NŐI DIVATSZALONTULAJDONOSNŐ, negyvenes, csinos úriasszony, belterületen, kétszobás lakással FÉRJHEZMENNE özvenes úrhoz. „Komoly elhatározás" jeligére a kiadóba.

MŰSZERTUDÓ, vidéki, 36 éves, önálló műszerüzlet keresni a neki beszerzőt, kötőnőnek leányt, 26 éves korig. Teljes chanssal, fényképpel ellátott válasszal „Szomorú 28" jeligére a kiadóba kérek.

---

38 ÉVES FIATALEMBER megismerkedne HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL hasonló korú, házas nővel, ki vele egy szenvedéllel is rendelkezik. Esetleg ünnelbe bemutatkozna. „Sokoldalú" jeligére a kiadóba.

---

3 szobás lakással, önálló iparral rendelkező, egyedülálló úr URIASSZONY keresi HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL, 45—50 éves, biztos egzistenciával rendelkező, kimondottan kulturált úriember ismeretségét. „Nőt szabó" jel. a kiadóba.

SZEGORUAN ORTHODOX, intelligens és szép URILEÁNYT KERESEK FELESÉGÜL. Budapesten vendéglátóban levő, jómegjelenésű, világiakban is művelt, Ben Tajro vagyok. Megértő élettársamat boldogná tehetném. „Melegágyra vágyom" jeligére a kiadóba.

AMERIKAI AFFIDEVITTEL rendelkező, munkaszerető, 41 éves hadiözvegy megismerkedne HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL jobb iparossal, vagy kereskedővel, 50—55 éves korig. Lehet vidéki is. „Szeretetre vágyom" 257" jeligére a kiadóba.

Szép özvegy vagyok. Jól keresett diplomatával segítő s egyben ELVTÁRSAT KERESEK, intelligens, jóérzésű, korunkat az szemelyében, 46-ig, kiegő tűzves, gyönyörű kislány nem akadály. Szép otthonom van. „Nem kaland" jeligére a kiadóba.

Rendezett üzletbe v. vállalatba, egyedülállóan, 31 éves, intelligens, kereskedelmi érzékkel rendelkező férfi, aki harmonikus házasságra és meleg otthonra vágyik. Részletes levelet: „Lelki gazdagság" jel. a kiadóba.

KÉT DOLGOZÓ, jómegjelenésű URINŐ megismerkedne HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL jólneveltű urakkal. Jeligére: „44—55-ig" a kiadóba.

NAGYON CSINOS, 31 éves, érettségizett, házias, szegénysége, szerelmes üzleti érzékkel biró leány vagyok. Intelligens, lehetőleg önállóak irjanak. „13.000 forint, bútor és kelengyém van" jeligére a kiadóba.

Egyedülálló, jómegjelenésű, özv., ker. urinő, elegáns, berendezett belvárosi lakással és ugyanilyen vagyonnal férjhez menne, biztos jövedelmű, szinten boldog családi otthonra és rokonszenves élettársra vágyó, intelligens férfihoz. Jel. „54—58 között" kiadóba.

A zsinagóga naptára

Március 13, csütörtök: Ádár 21, péntek: 22, szombat: 23, vasárnap: 24, hétfő: 25, kedd: 26, szerda: 27, csütörtök: 28.

Szombaton, március 15-én heti szidra: Vájákhél-Pükudé, háftóra: Ezekiél XXXVI, 16—38.

IMAIDŐK:

Imaházak	Péntek este	Szombat reggel	Szombat d. e.	Szombat d. u.	Szombat este	Hétköznap reggel	Hétköznap este
Dohány	1/26	7 1/2	9 1/2	6	6 40	7	3/4 6
Rumbach	1/2 6	7	10	1/2 6	6 40	7	3/4 6
Bethlen	1/2 6	7	10	1/2 6	6 40	7	3/4 6
Csáky	1/2 6	7	10	1/2 6	6 40	7	3/4 6
Bózsa	1/2 6	7	10	1/2 6	6 40	7	3/4 6
Nagyfuv.	1/2 6	8	—	1/2 6	6 40	7	3/4 6
Páva	1/2 6	9	—	1/2 6	6 40	7	3/4 6
Zugló	1/2 6	7	10	1/2 6	6 40	7	3/4 6
Fiúárvah.	1/2 6	7	10	6	6 40	7	3/4 6
Leányárv.	1/2 6	7	10	6	6 40	7	3/4 6

Péntekesti gyertyagyujtás: 5 óra 35 perckor.

A budai istentiszteletek ideje. Március 12-én Istenben boldogult *Heller Bernát professzor halálának évfordulóján*, d. u. ½6 órakor mécsesgyujtás a a Zsigmond-utcai tanácsteremben. Március 14-én, pénteken este ¾6 órakor, március 15-én szombaton d. e. ½11 órakor, a II., Torockó-u. 6/b. sz. alatti imaházban szombaton reggel ½9 órakor. Március 15-én d. u. 5 órakor *Oneg Sabbat* a III., Zsigmond-u. 49. sz. alatti tanácsteremben. Előadó: dr. *Zsoldos* Jenő, a pesti zsidó leány gimnázium igazgatója: 1848 és a zsidóság. *Istentiszteletek helye:* III., Zsigmond-u. 49., XI., Bocskay-ut 37., II. Torockó-utca 6/b. és péntek esténként II., Fő-u. 12.

Óbudai templom: III., Zichy-utca 9., péntek és ünnep este ½6 órakor, szombat és ünnep d. e. 9 órakor.

Üzletben járadhatatlan, életben vidám, 40 éves, szép, barna, kissé molett, ker. özvegyasszony keresi HÁZASSÁG CÉLJÁBÓL, hozzáálló ur ismeretségét. „Lakásom van" jel. a kiadóba.

SZÉP, jó alaku, művelt HUGOMAT FÉRJHEZADNÁM, 36—44 éves, jómegjelenésű, biztos pozíciójú urhoz. Leveleket „Régmet" jeligére New-York hirdetőbe, Erzsébet-körut 9.

ÚJ ÉLET

A MAGYAR ZSIDÓSÁG LAPJA

Szerkesztőség és kiadóhivatal VII., Sip-u. 12. — Telefon: 423—930.

Kiadótulajdonos: A MAGYARORSZÁGI IZRAELITÁK ORSZÁGOS IRODÁJA

Felelős szerkesztő és kiadó: ROÓZ REZSŐ

Beküldött kéziratokat nem őrizünk meg s visszaküldésükre nem vállalkozunk.

Nyomatott a Globus nyomdai műintézet rt. kőforgógépein.

Fel. nyomdavezető: Margittay Antal.

35 éves cég — 35 éves cég

PIECHNIK UTODA

SZAMOSINÉ (özv. PIECHNIKNÉ) ÉS BÁNYAI

HAJMŰTEREM

Az igényes közönség parókakészítője

Budapest, IV., Váci-utca 18. sz. Telefon: 380-396

Paróka, frizett, hajpótrész.

Megrendeléseket vidékre is pontosan szállítunk

Országos Rabbiképző - Zsidó Egyetem Könyvtára